

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmioty:</i>	Język białoruski Język ukraiński Język litewski Język kaszubski
<i>Poziomy:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Terminy egzaminów:</i>	17 maja 2024 r. – poziom podstawowy język białoruski język ukraiński język litewski 20 maja 2024 r. – poziom rozszerzony język białoruski język ukraiński język litewski 8 maja 2024 r. – język kaszubski
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Spis treści

I. JĘZYK BIAŁORUSKI	4
Poziom podstawowy	4
1. Opis arkusza	4
2. Dane dotyczące populacji zdających	5
3. Przebieg egzaminu	6
4. Podstawowe dane statystyczne	7
Poziom rozszerzony	11
Komentarz	12
II. JĘZYK UKRAIŃSKI	26
Poziom podstawowy	26
1. Opis arkusza	26
2. Dane dotyczące populacji zdających	27
3. Przebieg egzaminu	28
4. Podstawowe dane statystyczne	28
Poziom rozszerzony	33
1. Opis arkusza	34
2. Dane dotyczące populacji zdających	34
3. Przebieg egzaminu	35
4. Podstawowe dane statystyczne	36
Komentarz	39
III. JĘZYK LITEWSKI	65
Poziom podstawowy	65
1. Opis arkusza	65
2. Dane dotyczące populacji zdających	66
3. Przebieg egzaminu	67
4. Podstawowe dane statystyczne	67
Poziom rozszerzony	72
1. Opis arkusza	72
2. Dane dotyczące populacji zdających	72
3. Przebieg egzaminu	73
4. Podstawowe dane statystyczne	74
Komentarz	77
IV. JĘZYK KASZUBSKI	107
Poziom rozszerzony	107
1. Opis arkusza	107
2. Dane dotyczące populacji zdających	108
3. Przebieg egzaminu	109
4. Podstawowe dane statystyczne	110
Komentarz	113
Wnioski i rekomendacje	125

Język białoruski. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka białoruskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Майстры, якія вырабляюць чаўны, яшчэ не перавяліся на Палессі*, którego autorką jest Рэгіна Гамзовіч, odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru. Temat 1.: *Якую спадчыну чалавек атрымлівае ад продкаў? Паразважай над пытаннем на падставе верша Янкі Купалы Спадчына і выбранага твора беларускай літаратуры.* Temat 2.: *Чым абмежаваная свабода выбару? У адказе спашліся на апавяданне Васіля Быкава Калі хочацца жыць і выбраны твор беларускай літаратуры.* Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		88
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	74
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	14
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	88
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	62
	mężczyźni	26
	bez dysleksji rozwojowej	83
	z dysleksją rozwojową	5

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	nieśłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		17 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		5	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		0	

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	88	30	100	73	100	75	21
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	88	30	100	73	100	75	21

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	65
2.	II. Kształcenie językowe.	1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	68
3.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	74
4.	II. Kształcenie językowe.	1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego [...].	84
5.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	80
6.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	74
7.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	3) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy.	73

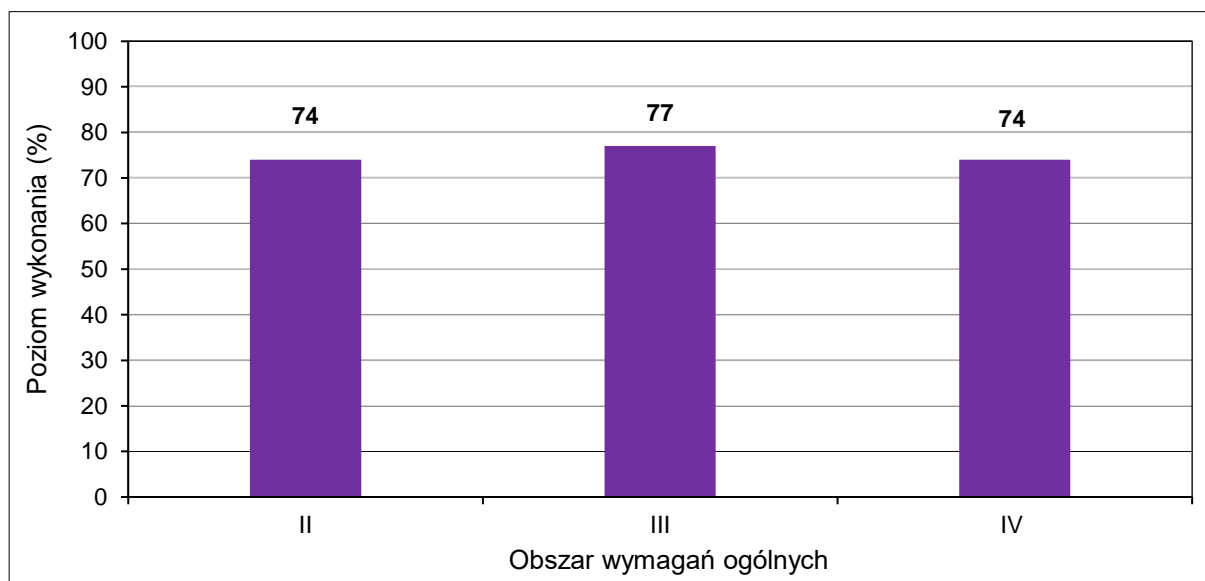
8.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego [...] oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm [...].	81
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	69
10	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego [...].	85
11	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	76
12	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	80
13.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy.	85

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	79

	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	92
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	92
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	94

Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	44
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	55
Poprawność interpunkcyjna			82

WYKRES 1. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język białoruski. Poziom rozszerzony

W tym roku szkolnym do egzaminu przystąpiły dwie osoby, 31 osób to laureaci i finaliści olimpiady z języka białoruskiego, którzy byli zwolnieni z egzaminu maturalnego i na świadectwie mają wpisany wynik maksymalny.

Komentarz

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 6 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Zadania miały zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w *Teście językowym*

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych ani trudnych.

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie 1., zamknięte (poziom wykonania – 65%) polegające na wyborze funkcji tytułu w odniesieniu do przesłania tekstu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem całego tekstu oraz umiejętnością wnioskowania. Część zdających błędnie wskazywała odpowiedź A., w której była mowa o tym, że tytuł dotyczy treści całego artykułu, a nie jego głównej myśli.

Drugim zadaniem – umiarkowanie trudnym – było zadanie 2. (poziom wykonania – 68%) w którym zdający mieli wybrać cechy języka tekstu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie należało rozróżnić dialektyzmy oraz leksykę charakterystyczną dla języka literackiego. Część zdających miała kłopot z klasyfikacją dialektyzmów.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo łatwych. Natomiast zadania 3, 4, 5 i 6 okazały się dla zdających łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 4., otwarte (poziom wykonania – 84%), w którym zdający mieli dobrać do podanych wyrazów antonimy. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z niezrozumienia pojęcia antonimu (zdający dopisywali wyrazy bliskoznaczne) oraz podawania polonizmów, które nie należą do zasobów leksykalnych języka białoruskiego.

Zadaniem łatwym (poziom wykonania – 80%) było zadanie 5., otwarte, w którym należało określić funkcję kompozycyjną wykrzyknika zawartego w ostatnim zdaniu tekstu. Zadanie wymagało analizy treści całego tekstu oraz wnioskowania. Błędne odpowiedzi dotyczyły braku powiązania ostatniego zdania z główną myślą całego tekstu.

Poprawne rozwiązanie zadania 3., zamkniętego (poziom wykonania – 74%), wymagało przyporządkowania trzech pytań do ostatniego akapitu. Za poprawne przyporządkowanie odpowiedzi zdający otrzymywali 2 punkty. Zadanie wymagało analizy treści akapitu oraz wnioskowania. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych pytań.

W zadaniu 6., otwartym (poziom wykonania – 73%), należało sformułować dwa argumenty na rzecz tezy autora, że tradycyjny sposób wytwarzania łodzi powinien być kontynuowany współcześnie. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem sensu całego tekstu, jego znaczeń jawnych i ukrytych, umiejętnością wnioskowania oraz formułowania argumentów do podanej tezy. Część zdających miała kłopot z odnalezieniem w tekście i sparafrazowaniem dwóch różnych argumentów.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego.

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych ani trudnych. Jedno zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

Najtrudniejszym zadaniem w teście okazało się zadanie 9., zamknięte (poziom wykonania – 69%), które sprawdzało znajomość lektury *Мужыцкай праўды №1* Кастуся Каліноўскага. Rozwiązanie zadania wymagało zastosowania kontekstu historycznego. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w tabeli informacji.

Części zdających kłopot sprawiało zadanie 7. (poziom wykonania – 73%), w którym należało wybrać gatunek utworu Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча *Пінская шляхта* oraz podać jego jedną cechę. W zdecydowanej większości zdający dokonywali trafnego wyboru gatunku, część jednak nie potrafiła sformułować jego cechy gatunkowej.

Zadanie 11., otwarte, (poziom wykonania – 76%) sprawdzało znajomość lektury *Аблава* Васіля Быкава. Aby poprawnie rozwiązać zadanie należało zastosować dwa konteksty: literacki i kulturowy. Błędne odpowiedzi wynikały z braku znajomości treści lektury.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających najłatwiejsze (poziom wykonania – 85%) okazały się zadania 10. i 13.

W zadaniu 10., otwartym, należało wypisać z wiersza Уладзіміра Караткевіча *На Беларусі Бог жыўе* jeden epitet i jedną metaforę. Z odnalezieniem epitetu poradzili sobie wszyscy zdający, część miała problem ze wskazaniem metafory.

Zadanie 13., otwarte, także dotyczyło poezji i wymagało sformułowania tematu wiersza Алеся Барскага *Я сын зямлі беластоцкай*. Błędne odpowiedzi polegały na opisywaniu treści wiersza zamiast podania tematu.

W zadaniu 8. (poziom wykonania – 81%), zamkniętym, należało odpowiedzieć, czy opowiadanie *На Каляды к сыну* Змітрака Бядулі należy do konwencji realizmu, czy romantyzmu. Zdecydowana większość zdających nie miała kłopotu z rozpoznaniem sposobu kreowania bohatera i świata przedstawionego w wymienionym utworze.

Zadanie 12. (poziom wykonania – 80%), otwarte, sprawdzało znajomość lektury *Чарнобыльска малітва* Святланы Алексіевіч. Większość zdających poprawnie zinterpretowała, na czym polega dramat bohaterki w załączonym fragmencie utworu. Błędne odpowiedzi wynikały z braku znajomości treści fragmentów lektury oraz z barku umiejętności formułowania zwięzłej odpowiedzi.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego. Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, jakie dziedzictwo otrzymujemy od naszych przodków i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do wiersza *Спадчына*, którego autorem jest Янка Купала oraz innego utworu z literatury białoruskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu z literatury białoruskiej.

Temat drugi, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, co ogranicza ludziom swobodę wyboru i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do utworu *Калі хочацца жыць*, którego autorem jest Васіль Быкаў oraz innego utworu z literatury białoruskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanej w temacie lektury oraz wybranego utworu z literatury białoruskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to spełniły wszystkie wypracowania zdających.

Тэма 1.

Якую спадчыну чалавек атрымлівае ад продкаў? Паразважай над пытаннем на падставе верша Янкі Купалы *Спадчына* і выбранага твора беларускай літаратуры.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie, czyli rozważenia jakiego typu dziedzictwo otrzymujemy od naszych przodków. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wyводу argumentacyjnego wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza *Спадчына*, którego autorem jest Янка Купала i wybranego utworu literatury białoruskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

Zdający formułowali własne stanowisko w odniesieniu do polecenia podanego w treści zadania zazwyczaj już w pierwszym akapicie pracy. Wskazywali zatem, jak rozumieją pojęcie dziedzictwa oraz zwracali uwagę jakie znaczenie ma ono dla jednostki.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania – 79%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 2. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy treści utworów, pogłębiona interpretacja treści wierszy są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 1.

Коісмы з нас умоўцы гаспаў ад сваіх працаў,
 бацькоў і дзедаў? Гэта не малыя манэроўныя
 каштоўнасці як грошы, біжутэрыя, мабільны тэлефон.
 Алі менш можа больш пыхвотнае рэчы аніх
 многа людзей не гаспаў. Моё тэзо на момант
 патрыяты і рывал іх гаспаўні здался модам
 чымсьці менш вартым калі гэта ўласнае можа
 рэчы стварэннем з кожнаго з нас унікальную асобу.
 Нашы вартасці, пошадок на свет і пошуды.
 Іхі можа нашы устанавіць і іх аўта і
 беларускі гаспаў стварэннем дзеўчын іх
 гэтаг нашых працаў у гэці нашого панадого
 пошуды. ⁸⁸ ~~Гэта наша асаб дні~~
 Гэта наша асаб дніска кожнаму гаспаў
 на свеці такшто гэта не дзіўно што
 падуваецца у многіх тэкстах літаратуры

мајин ак на ~~трасе~~ ¹⁷⁴ ~~привлаж~~ берин Јана
 Купант, ¹⁷⁴ „Спагрина, Ајман у нескочи програми
 умарам унадишор ~~на~~ ^{на} својо рогу зема.
 Вунисиае ¹⁷⁴ ~~таски~~ програми акја аманисе у
 его намина ¹⁷⁴ ~~привлаж~~ гроби мајин ак дуб
 иј дна, бунот акја кнекамани. ¹⁷⁴ ~~таски~~ унади
 з дајноо пошурје кати бун ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 са својим програми его спагринаи ад их.
 Кати мре ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 пошур ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 пошурје ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 истериј ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 програми ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 Так што пошурје ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 истериј ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 зем ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 на акои ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 Мре зем ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 сапројна ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~
 зем ¹⁷⁸ ~~џи~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~ ¹⁷⁸ ~~дунот~~ ¹⁷⁸ ~~у~~

цены ў Берасце. Я сям зямлі беластоцкай дзе
паражае мядзюду прыроды якая астаецца ў
нашым сэрцы гэтых дзён і якая нас
згадуе. Так яна ~~я~~ сцягнула нашай надзеяй
Так што надзея ага ~~я~~ нашых прадкаў
заема неаробімай і яна на маршкі беларусаў
на волькі мы ўсё еі гаспадары.

Przykład 2.

..... Спадчына, што тое, што дастаем
 ад сваіх продкаў, ^{самі} сямі, ~~падруж~~
 бацькоў. Малабек атрымлівае
 ад продкаў розныя спадчыны
 напрыклад: ~~на працяг~~ зямлю,
 хату, ~~якія~~ прадмет, каторы мае
^{большае} ~~якоесь~~ значэнне. ~~А адумаем~~
 Цяпер падумаем мад пытаннем:
 «Якую спадчыну малабек
 атрымлівае ад продкаў?»
~~Творам у якім~~
~~Зьяўца~~ Цяпер
~~Цяпер зьяўца~~ да твора пад
 захалоўкам: «Спадчына» Янкі
 Купалы. У твора ёе мова пра
 спадчыну ад прадзедаў, каторая
 заставае для цера твора.

Яна дзя яю вельмі махай
 матчынай, пра якую ён
 мае ~~сво~~ і казкі Герой
 мае вайкі успамін да
 прадзедай, каторыя пакінулі
 яму ~~на спадчыну~~ на прахад
 на прахад.

Другім творах да якога
 з'яўняцца іста "На Беларусі
 Бог псыбе" Уладзіміра
 Караткевіча. У Аўтар у творах
 паказвае Беларусь, каторая
 каторую каторую продкі пакінулі
 іхным людзям, каторыя псыбуць і
 пагоць ад іх ^{гаршы} ~~гаршы~~ народ і
 не то не толькі.

Кожнай мотса адмытаць яму
 кнігу на свой спосаб і баць там
 спадчыну і мародзе якую
 прыносу пакінулі продкі і для

іх, і та меса, то ~~што~~ ~~важ~~кае
 месцае якое мена і адгаравалі
 ім сваім потамак.

падсумавуючы ў творы „Спадчына“
 Янкі Ё купаны паказана
 спадчына, якую якая псыбе з
 асобай, каторая выпавядаецца
 ў творы. Спадчына дзе і та
 уся старонка радная,

Другі твор ~~та~~ да якога я
 вернулася, і та „На Беларусі Ёсць
 псыбе“ Уладзіміра Караткевіча
 мова там пра марод, які пакінуў
 продкі, аны ё многа старэйшыя
 кад пакінуць дзя іншых
 мародзі марод пра, яму мароды
 мароды

Для кожнага спадчыны ад
 атрымлівама ад продкаў можа
 быць чымсь іншым. Не некаторым

будзе то ~~не~~ штось вялікае, чымым
будзе ~~то~~ ~~тата~~ ~~хата~~ ~~я~~ ~~катар~~ ~~б~~
кагорай, будзе
кагорей, будучы жыць сям'я, і
кагорэй будучы ~~пачаць~~ ад
прадкаў не заболь ад пракаў!
Не катарым людзям спадчына,
якую ~~я~~ атрымалі ад пракаў
не мае значэння. Яны адказваюць
з тым аб'ектна я думаю, што
кожны ~~каждый~~ чалавек павінен
ацэніваць тое, што мае ад
сваіх пракаў

Тэма 2.

Чым абмежаваная свабода выбару? У адказе спашліся на апавяданне Васіля Быкава *Калі хочацца жыць* і выбраны твор беларускай літаратуры.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie, czyli rozważań jakie czynniki ograniczają jednostce możliwość wyboru. Poprawna realizacja wymagała odpowiedzi na pytanie postawione w temacie i przedstawienia pogłębionej argumentacji świadczącej o znajomości i zrozumieniu przez maturzystę opowiadania *Калі хочацца жыць...* Васіля Быкава oraz wybranego utworu literatury białoruskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze. Obniżona punktacja w części prac wynikała, podobnie jak przy realizacji tematu 1. z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 3.) zawiera pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we

..Але.. выдат^{дзіў}.. вельмі.. гераічны... А потай.. ён.. ранены, і аце..
..~~я~~.. ўдарыў.. ~~і~~.. Сумным ёсць аднак.. факт.. што.....
..а выдат.. Вамодзі.. не.. пражыў.. Свабода.. выдару.. ёсць....
..вельмі.. адмежсаваная.. ў.. такіх.. як.. гэтая.. экстрэмаліза
..сytuацыях.. ~~у~~.. ~~у~~.. Суправоджонаць.. і.. шмат..
..уражасці.. Ся дар.. раненага.. ~~і~~.. ^{таму раздыкаваў сваім асвядом.}.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
.. ^{таксама}.. Свабода.. выдару.. ~~і~~.. ~~і~~.. адмежсаваная.....
..праз.. ~~у~~.. ~~у~~.. кару.. якая.. пагражае.. за..
.. ~~у~~.. гэты.. выдар.. У.. трывы.. „Маці“.. Які.....
..Брыня.. старэйшая.. жанчына.. мае.. ^{хаты}.. мажымаць..
..выдару.. Падчас.. ногі.. да.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
..з.. лагера.. ..Ана.. бедна.. і.. што.. не.. ^{пабіна і ў дэпартацыі}.. ~~і~~..
.. ~~і~~.. таму.. і.. што.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
..калярае.. гэтага.. задарана.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
..аднак.. дэпартацыя.. дайца.. Немцы.. ад.. тым..
..дабеданіе.. а.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
..Паміж.. таго.. і.. што.. жанчына.. рашыла.. дэпартацыі
..засцям.. і.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
..праз.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..
..ад.. ~~і~~.. добрым.. сэрцы.. і.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~.. ~~і~~..

.Хтослі...ішы...мог^{дзе} іе...данамажы гэтым...могзям праз...
 .кару...смерці...якая...да...тое...пагражаа.....
Падсумоўваючы...~~або~~мажыма...заўважыць,.....
 .што...свабода...выдару...~~і~~адмежаваа праз.....
 .розныя...кынікі...На...прыкладзе...історыі...Алёнкі...
 .і...Валодзі...мажыма...ўбачыць...як...гэтыя...моральныя
 .можыць...адмежаваць...выдар...~~і~~Нават...калі...ранены
 .праціў...свайго...сёбра...~~і~~пра...тое...калі...ён...яго...забіў...
^{Валодзі}
 іе...мог...гэтага...зраціць...~~і~~Немажыба...адабраць.....
 .жыццё...свайму...~~сёбры~~...прычэмна...дэг...усамяклага...
 .сараму...~~і~~Паказана...~~сваго~~...выдар...моці...быў...
 .адмежаваабы...але...яна...не...дамаа...і...~~і~~зігнараваа
 .гэты...факт...Калі...яна...яна...бы...свабоду...выдару...
 .іе...згинула...бы.....

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl*, to znaczna większość wypracowań była właściwie zorganizowana pod względem funkcjonalności kompozycji wypowiedzi oraz jej podziału, zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity. Równie dobrze zdający poradzi w kwestii spójności wypowiedzi. W zakresie stylu wypowiedzi, w wypracowaniach sporadycznie pojawiło się słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego.

Realizacja kryterium *Język wypowiedzi*.

Umiejętność stosowania w wypracowaniu reguł poprawnościowych dotyczących gramatyki języka białoruskiego sprawiła zdającym najczęściej kłopotów. O ile większość zdających używała w wypowiedziach różnych rodzajów zdań i zróżnicowanej leksyki, o tyle znaczna część prac zawierała dużą liczbę błędów językowych. Mniej zastrzeżeń budziła poprawność ortograficzna wypracowań oraz poprawność interpunkcyjna.

Język ukraiński. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka ukraińskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka ukraińskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu, *Штучний інтелект – допомога, загроза чи пуста балачка?*, którego autorką jest Дарія Махненко, odnosiło się 5 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 5 zadań otwartej krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Temat 1.: *Чи ти погоджуєшся з думкою, що людина – коваль своєї долі? Розглянь питання на основі вірша Доля Ліни Костенко та вибраного твору української літератури.*

Temat 2.: *Чи можливість гарантує щасливе життя? Розглянь питання на основі твору Сватання на Гончарівці Григорія Квітки-Основ'яненка та вибраного твору української літератури.* Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		36
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	29
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	36
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	20
	mężczyźni	16
	bez dysleksji rozwojowej	34
	z dysleksją rozwojową	5

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			17 maja 2024
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			210 minut
Liczba szkół			3
Liczba zespołów egzaminatorów			1
Liczba egzaminatorów			2
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			0

Podstawowe dane statystyczne

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	36	46	100	76	76	74	17
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	36	46	100	76	76	74	17

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	56
2.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	60
3.	II. Kształcenie językowe.	2) odczytuje sens tekstu [...], potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	75
4.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	96
5.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	86
6.	II. Kształcenie językowe.	1) sprawnie posługuje się oficjalną [...] odmianą języka narodowego.	46
7.	II. Kształcenie językowe.	1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...]	97
8.1.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...].	92
8.2.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze.	81
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze [...] wyznaczniki poetyki danego utworu ([...] kompozycji).	99
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	3) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy.	36
11.1.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego [...] i określa ich funkcje.	72
11.2.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy	100

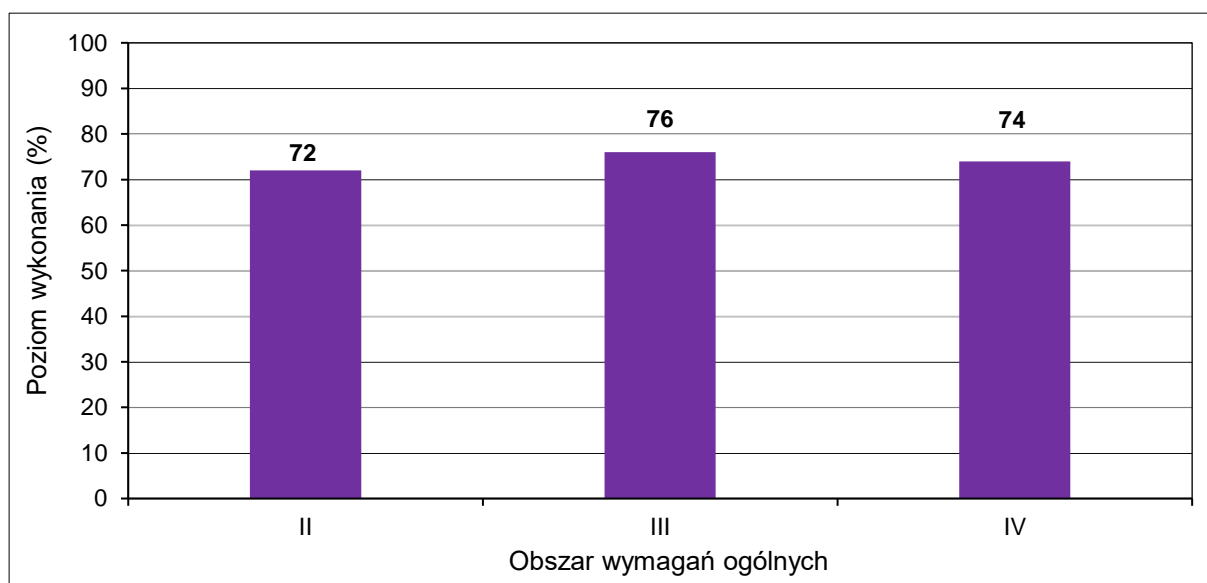
		znaczące dla odczytania sensu utworu ([...] słowa kluczowe [...]).	
12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze.	78

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 13.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związki poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	69

	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	90
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	100
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100

Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	63
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	60
Poprawność interpunkcyjna			64

WYKRES 1. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język ukraiński. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka ukraińskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.: *У чому полягає сила слова? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Лесі Українки Слово, чому ти не твердая криця і Олександра Олеся О слово рідне! Орле скутий!..*

Temat 2.: *Яку роль у художньому творі може відігравати образ минулого? Розглянь питання, покликаючись на наведений нижче текст і вибрані твори української літератури.*

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		43
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	1
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	10
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	9
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	23
	ze szkół publicznych	38
	ze szkół niepublicznych	5
	kobiety	34
	mężczyźni	9
	bez dysleksji rozwojowej	41
	z dysleksją rozwojową	2
Obywatele Ukrainy²		8

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

² Dz.U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		20 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		34	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		0	

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Podstawowe dane statystyczne

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	43	3	100	63	49	65	27
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	36	3	100	63	49	64	27
z techników	7	17	97	77	17	68	27

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ ORAZ WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Część 3. Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	64
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	78

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	86
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	86
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	51
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	49
Poprawność interpunkcyjna			56

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 7 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście językowym

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych.

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie 6., otwarte (poziom wykonania – 46%), polegające na doborze trzech synonimów do wyrazów podanych w poleceniu: *сфера, розробка, розуміння*. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem całego tekstu oraz znajomością zasobów leksykalnych języka ukraińskiego. Najczęstszym błędem popełnianym przez zdających było podawanie błędnego synonimu do wyrazu *розуміння* i stosowanie polonizmów.

Umiarkowanie trudnym okazało się zadanie 1., zamknięte (poziom wykonania – 56%), w którym spośród czterech stwierdzeń należało wybrać jedno wskazujące na cel tekstu. Zadanie wymagało analizy treści oraz struktury tekstu i wnioskowania. Część zdających błędnie wybierała stwierdzenie Б, czyli zapoznanie czytelników z opiniami autorki na temat korzyści i zagrożeń wynikających z rozwoju AI. Celem tekstu jest bowiem popularyzacja wiedzy o AI – odpowiedź B. Autorka przedstawia historię AI powołując się na fakty oraz badania różnych naukowców.

Do zadań umiarkowanie trudnych należało także zadanie 2. zamknięte (poziom wykonania – 60%), sprawdzające umiejętności analizy i syntezy informacji, odczytania tekstu z uwzględnieniem zawartych w nim informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych. Zadanie polegało na przyporządkowaniu akapitów do pytań zawartych w tabeli. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w tabeli pytań.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających dwa zadania były łatwe, dwa bardzo łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 7., zamknięte (poziom wykonania – 97%), w którym zdający mieli wybrać cechy języka tekstu świadczące o jego obiektywnym charakterze. Nieliczne błędne odpowiedzi (Г) wynikały z braku pogłębionej analizy struktury tekstu.

Również zadaniem bardzo łatwym było zadanie 4., zamknięte (poziom wykonania – 96%) polegające na wyjaśnieniu dwóch sformułowań. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z braku umiejętności formułowania zwięzłej informacji.

Znaczna większość zdających poprawnie rozwiązała zadanie 5., zamknięte (poziom wykonania – 86%) polegające na wyborze głównej myśli piątego akapitu. Sprawdzało ono umiejętności rozumienia fragmentu tekstu w kontekście całości. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych dystraktorów.

Zadaniem łatwym (poziom wykonania – 75%) było zadanie 3., otwarte, które sprawdzało umiejętności argumentacji swojego stanowiska. Zdający mieli odpowiedzieć na pytanie, czy autorka daje jednoznaczną odpowiedź na zagadnienie zawarte w tytule tekstu. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z faktu, że zdający nie zajęli stanowiska, które następnie należało poprzeć argumentem oraz streszczali fragmenty tekstu.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego, znajomość lektur na poziomie podstawowym.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie okazało się trudne – zadanie 10, otwarte (poziom wykonania – 36%). Polegało ono na określeniu gatunku załączanego do zadania fragmentu tekstu *Чухраїнци* Остапа Вишні oraz podaniu jego jednej cechy. Część zdających błędnie sklasyfikowała gatunek utworu nie biorąc pod uwagę jego żartobliwego charakteru.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Pozostałe zadania były dla zdających łatwe i bardzo łatwe.

Wszyscy zdający (36 osób) poprawnie wykonali zadanie 11.2., otwarte, sprawdzające umiejętności interpretacji ostatnich dwóch wersów utworu *Лебеді материнства* Василя Симоненка.

Również zdecydowana większość wykonała zadania: 9., (poziom wykonania – 99%) oraz zadanie 8.1., (poziom wykonania – 92%) – oba dotyczyły interpretacji utworów lirycznych.

W zadaniu 9. zdający miał wybrać typ liryki, do jakiej należy wiersz *О панно Інно Павли Тичини*, a następnie uzasadnić swój wybór.

W zadaniu 8.1. należało sformułować główny temat wiersza *Журавлі* Богдана Лепкого. Błędne odpowiedzi polegały na opisywaniu treści wiersza.

W zadaniu 8.2., otwartym (poziom wykonania – 92%) należało wskazać dowolny utwór z literatury ukraińskiej, który porusza temat emigracji. Większość zdających podawała utwory znajdujące się na liście lektur.

Łatwe dla zdających były zadania 11.1. (poziom wykonania – 72%) i 12. (poziom wykonania – 78%).

Zadanie 11.1. dotyczyło zaklasyfikowania podanego w poleceniu środka stylistycznego należącego do podstawowych tropów stylistycznych (personifikacji) i uzasadnienia wyboru. Część zdających nie uzasadniła swojego wyboru. Błędne odpowiedzi wynikały z nieznamomości podstawowych tropów stylistycznych.

W zadaniu 12. należało wyjaśnić metaforę zawartą w tytule dramatu Павла Ар'є *На початку і наприкінці часів*. Do zadania dołączony był fragment tekstu nawiązujący do tej metafory. W odpowiedzi należało wykorzystać znajomość wszystkich fragmentów dramatu. Błędne odpowiedzi dotyczyły nieznamomości problematyki utworu lub pomijaniu kontekstu czarnobylskiej katastrofy.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁵

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego. Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, czy człowiek jest kowalem swojego losu i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do wiersza *Доля*, którego autorką jest Лілія Костенко oraz innego utworu z literatury ukraińskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu z literatury ukraińskiej.

Temat drugi, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, czy bycie zamożnym jest gwarancją szczęśliwego życia i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do utworu *Сватання на Гончарівці*, którego autorem jest Григорій Квітка-Основ'яненко oraz innego utworu z literatury ukraińskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować

⁵ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanej w temacie lektury oraz wybranego utworu z literatury ukraińskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to spełniły wszystkie wypracowania zdających.

Тема 1.

Чи ти погоджуєшся з думкою, що людина – коваль своєї долі? Розглянь питання на основі вірша *Доля Ліни Костенко* та вибраного твору української літератури.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wywodu argumentacyjnego wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza i wybranego utworu literatury ukraińskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

Zdający formułowali własne stanowisko w odniesieniu do polecenia podanego w treści zadania zazwyczaj już w pierwszym akapicie pracy. Wyjaśniali jak rozumieją frazeologizm „być kowalem swojego losu”, często ważnym kryterium było pojęcie odpowiedzialności za to, co jednostkę spotyka w życiu.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania – 69%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystuje częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 2. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, trafnie dobrane utwory literackie, problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 1.

.....Людина.....це.....істота.....яка.....сама.....
 вибирає.....свій.....життєвий.....шлях.....,є.....відпові-
 дальна.....за.....свій.....поступки.....,вибори.....які.....
 мишатся.....з.....нами.....на.....ціле.....життя.....Людина
 є.....ковалем.....своїї.....дачі.....і.....сама.....вирішає.....
 своє.....майбутнє.....

.....Кожен.....з.....нас.....може.....свою.....дачу.....
 вибрати.....,це.....показує.....нам.....вірши.....
 ліни.....Костенко.....„Дама“.....Авторка.....в.....вірши.....
 описує.....свій.....вибір.....дачі.....,за.....яку.....треба
 „заплатити.....життям“.....Описує.....це.....
 через.....призмат.....сну.....,каже.....що.....дачу.....
 можуть.....вибрати.....свої.....всі.....тільки.....
 треба.....за.....нею.....заплатити.....Деякі.....
 платили.....судинням.....,своїм.....власним.....

щасттям, і т.р. Ліна Костенко також...
сама вибрала свою долю і незважаючи
на все не буде жаліти і мати
претензії до долі – бо сама її вибрала.
Авторка вибрала поезію і правду
людську, це показує що люди самі
визирають свою долю, своє майбутнє,
Подобну поставу вибрання своєї
долі т.р. показує Іван-Герасим з "Тіні
забутих предків" який розбудився в
ночі і пішов за гайшан улюбленої Ма-
рички, значить що Маричка не живе...
Іван вибрав свою долю сам, значить
що іде на смерть коли ~~нак~~ пішов
за нею в ліс. Це показує що
людина коваль своєї долі.
Самостійне вибрання своєю
майбутньою ідеально показує героїня
"Катерини" – Тараса Шевченка,
яка ~~яка~~ Дівчина закохалась в москаля.

і знаючи, що батьки цього не акцентують і так
 далше з ними зустрічалась, до моменту
 коли він не виїхав ^{каси}. Оказалось, що Катерина
 є вагітна з москалем батьки
 визнали вів дівчину з хати. Вона
 покриття і ще зустрічалась з москалем
 В цей спосіб Катерина вибрала
 свого дано, яку пасу хамала батьків
 і майбутнє думоду інше, є ~~каси~~
~~дівчиною~~ ^{дівчиною жито} ~~жито~~
 Подобну поставу показує Лукаш
 з "лісові пісні" - "Лесі" Українці, який
 пасу хамала мати і пішов до Кишиню,
 мімо що любив мовку. Штук Лукаш
 через це зостав замінений в вобкавожу,
 це приклад цього що люди самі
 відповідальні за свого дано.
 Людина є відповідальна за
 свої вибори, за дано і майбутнє.
 Треба дано передумати свої вибори,

Бо вони будуть з нами
на завжди. Представлені
приклади дуже добре показують
що лю- люди самі обирають свою життєву стежку і
треба бути обережними * перед непередуманими виборами
в житті.

Przykład 2.

Ще за часів стародавньої Еллади, вилке
 знаною філософією та мислителями надавали ~~також~~ темі
 фізичної, намагалися зрозуміти, що керує людським
 життям. У переважній більшості вони вважали, що
 життям керує владарює розум, проте з пливом
 часу та прийняття політикою, люди почали вважати,
 що самі створюють своє майбутнє, і власне за
 ними стоїть вибір – йти по течії, погоджуючись
 з усім, що трапляється, чи бути нім, спроби
 кого щось змінити і впливати на світ? Хоча
 ця дискусія є актуальною і сьогодні, а
 вважаю, що модина є ковалем власної
 долі і будучи свідомою, потираючи своє
 призначення знаходить сенс свого життя.
 Свідомість того, що модина створює
 свою долю сама, мотивує жити за власними
 принципами. Почуття задоволення з того,
 що ми знайшов своє місце в світі є

своє влад життя у літературі, в яку він заховався на
всім-всередині після перебування у Київ. Обох митців,
Степанка і Ліну чекають труднощі, проте вони
визначили віднайти себе.

Не лишити на межі вогню складні часи,
ма продовжувати кубати свою долю не є
простим рішенням. Але для них хто готовий
сміятися на світу, вони є Єдиним правильним.
Не нам ~~важко~~ недобраго показує Марія -
милуємо героїна "Марі" Уласа Савчука. Дівчина
рано одружилася, мусила ~~жінка~~ сама виховуватися,
іти в наші, а коли закохалася у юного
мусила пустилися свого обранця у мандрів. Як
Керий адрив, в Марі виходить заміт за
Гната, проте є нещасливою. Коли Гнат поверіє і
вертається Керий, жінка вибирає створити те, жінка,
про яке мріє і падає на роздуми. Радає
з кожним Керієм вони працюють, виховуючи дітей,
радіють щасливими роками. Марія вибирає своє
щастя і велике щиро з власним щастям.

Проте, ~~це~~ не всі вибори є такі безбесні. Марія
 часом... таси... колективізації, і рекурсулене -
 період коли влада СРСР у 20 рр. XX ст. починає активно
 відбирати майно у сіл, сільськогосподарські, ізо-
 луючи і привозити до Голодомору 1932-1933 рр. У
 цей період Марія і Терентій відстояли свою землю,
 прощаючи Максимів, що їх урясує, Марія ~~сама~~ ~~зімкну~~
 не відмовляється від своєї землі, з якою відчуває
 тімний зв'язок, яка є невідомою частиною долі,
 яку вона собі створила. Це було важко, як
 фізично, так і психологічно, проте для Марії
 не могло бути іншого вибору.

У підсумку, ~~тому~~ можна сказати, що ~~для~~
 кожен з нас вибирає свою долю, наприклад
 митця, як Лідія Радченко, ~~або~~ ^{чи} Ліна Кошечко, або
 людини відради своєї землі, праці та ~~своєї~~ ^{любові}, як Марія.
 У кожного долі має свої переваги
 і вади, тільки вибираючи її, самостійно
 ми можемо не сардонічному згадати
 своє чокликатня.

Тема 2.

Чи можливість гарантує щасливе життя? Розглянь питання на основі твору *Сватання на Гончарівці* Григорія Квітки-Основ'яненка та вибраного твору української літератури.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Poprawna realizacja wymagała odpowiedzi na pytanie postawione w temacie i przedstawienia pogłębionej argumentacji świadczącej o znajomości lektury oraz odwołania się do innego, dowolnego utworu z literatury ukraińskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze. Obniżona punktacja w części prac wynikała, podobnie jak przy realizacji tematu 1. z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Wypracowanie – przykład 3. zawiera przykład pogłębionej argumentacji, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Чи це буде давати їй більше щастя?
 Виступає, що ні. Особливо, якщо діти
 будуть рости, малом все, то можуть
 впрямити будь-яку мотивацію здоблетися
 самотньо. Тоді ситуація боляча в творі
 „Сватанна на Токтарівці” Трихорі Квітки-
 Сербської. Стендо, хоч і має багатого
 батька, не може жити згідно з тим, що ^{зодитися} ~~що~~
 з ним бути згідно його любові жінки —
 і прикривати, не вистежити, не висте
 здоблетися з жінками, а улюбить його
 тієї ж жінки. Того конкурент за жінку —
 жінка — кріпак, але це не зупиняє його жінку
 від самостійного кохання, навіть якщо після
 його воя з вільної серцею перетвориться на
 кріпак. Отже, жінка не рятують (жінка).

Продовжує тему дітей з багатого сімей,
 які собі не радять у житті вертоградом
 Проко з „За звання заїчени” Микола Сторич-
 кова. Її батьки — заможні міщани, але це не

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl*, to znaczna większość wypracowań była właściwie zorganizowana pod względem funkcjonalności kompozycji wypowiedzi oraz jej podziału, zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity. Równie dobrze zdający poradzili w kwestii spójności wypowiedzi. W zakresie stylu wypowiedzi, w wypracowaniach sporadycznie pojawiło się słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego.

Realizacja kryterium *Język wypowiedzi*.

Umiejętność stosowania w wypracowaniu reguł poprawnościowych dotyczących gramatyki języka ukraińskiego sprawiła zdającym najwięcej kłopotów. O ile większość zdających używała w wypowiedziach różnych rodzajów zdań i zróżnicowanej leksyki, o tyle znaczna część prac zawierała dużą liczbę błędów językowych, w tym błędów ortograficznych: zakres i poprawność środków językowych – poziom wykonania – 63%, poprawność ortograficzna – poziom wykonania – 60%, poprawność interpunkcyjna – 64%.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym⁶

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym (minimum 350 słów), umiejętność czytania tekstów literackich i nieliterackich, ich analizę i syntezę w kontekście historyczno- lub teoretycznoliterackim oraz kulturowym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w toku tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej.

Temat pierwszy to analiza porównawcza wierszy: *Слово, чому ти не твердая криця*, autorka – Лесія Українка i *О слово рідне! Орле скутий!..* – Олександр Олесь ze wskazanym problemem, dotyczącym siły słowa. W celu przedstawienia wieloaspektowej argumentacji zdający powinien zrozumieć sens utworów, funkcjonalnie wykorzystać konteksty (w tym historyczny i biograficzny) konieczne do poprawnej ich interpretacji oraz dokonać funkcjonalnej analizy środków stylistycznych generujących sensy obu wierszy.

Temat drugi, to wypowiedź argumentacyjna dotycząca funkcji obrazów przeszłości w utworze literackim w odniesieniu do tekstu *Генеza історичного роману в українському літературознавстві як однієї із модифікацій жанру* (autorka Юлія Мельнікова) oraz dwóch wybranych utworów z literatury ukraińskiej. Zdający powinien zrozumieć załączony tekst. W uzasadnieniu powinien przedstawić bogatą argumentację, wykorzystując treść załączonego tekstu oraz minimum dwóch utworów z literatury ukraińskiej, w których jest analogiczny problem, związany z funkcją obrazów przeszłości w dziele literackim.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, to zostało ono zrealizowane przez wszystkich zdających.

Natomiast poziom wykonania w kryterium drugim, czyli *Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)*, wyniósł 64%. Kryterium *Kompozycja wypowiedzi* zostało wykonane odpowiednio na poziomach: struktura – 78%, spójność – 86%, styl – 86%.

Kryterium *Język wypowiedzi* zostało natomiast wykonane odpowiednio na poziomach: zakres i poprawność środków językowych – 51%, poprawność ortograficzna – 49%, poprawność interpunkcyjna – 56%.

Тема 1.

У чому полягає сила слова? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Лесі Українки *Слово, чому ти не твердая криця* і Олександра Олесь *О слово рідне! Орле скутий!..*

Poniżej przykład wypracowania, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów.

⁶ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Przykład 1.

Рідна мова завжди була важливою темою для письменників. Слова, які вони писали, були чимось більшим, ніж просто рядками на папері. Вони мали велику силу, яка могла визволити Україну. Письменники вважали, що слово несе в собі ~~матерію~~ культуру і історію, тому вони дуже цінували українську мову. Пешу важливості і сили рідного слова розглядають у своїй ~~виступі~~ поезії Лесь Українка і Олександр Олесь. Лесь Українка, у своєму вірші „Слово, чому ти не твердая криця“, порівнює мову до зброї, яку вона не зможе використати. ~~Вона~~ Письмениця була хвора на туберкульоз. ~~Тому~~ Прикута до ліжка, єдине, що вона могла робити – це писати вірші. Лесь Українка вірила, що в вправних руках її братів та

ра

нащадків її слова будуть мати велику силу і зможуть звільнити Україну. З цієї причини вока була готова використати всі свої сили на те, щоб її слово було ~~таким~~ якнайціннішим зброєю проти катів її народу.

Можна зауважити яку велику силу мала Українка дати в рідному слові. Для неї це була остання надія на краще майбутнє для її нащадків.

Тематику цінності і сили слова також розглядає Олександр Опесь у своєму вірші «О слово рідне! Орлекутий!». Письменник використовує багато порівнянь і епітетів, щоб описати всю красу рідної мови. Порівнюючи слово до грошу батьків, він хоче показати яким цінним воно є

Олександр Опесь боюється, що рідке
слово витратить свого силу, якщо
про нього задумують наступні покоління.
Мабуть, саме тому він хоче, щоб
якнайбільше людей подивилося красу
української мови, порівнюючи її до
сонця, яке має освітлювати його рідний край
~~українська мова~~ ~~слова~~ ~~рідних пейзажів~~.

Олександр Опесь бачить силу слова в
його красі і хоче, щоб інші теж
це зрозуміли.

Порівнюючи обидва вірша, можна
побачити, що для обох письменників
рідке слово має потужну силу і
неймовірну красу. У Лесе Українка і

Олександр Опесь зверталися до слова,
як до живої істоти, що підтверджує,
що для них воно було чимось
незвичним і важливим. ~~Важко~~ ~~важко~~

Письменники вірили, що за допомогою
свої твірності вони зможуть

a

показати наступним поколінням,
як сильним і гарним може бути
українська мова. Вони хотіли
зачепити в пащацях любов до
рідного слова.

~~Висновок~~ ~~висновок~~

Як висновок, ми можемо сказати,
що слово справді має велику силу,
яка здатна поєднати народ. У часи
війни це стало ще більш помітно.
Коли ми використовуємо нашу рідну,
українську мову, ми не тільки
підкреслюємо нашу національність.
Своїми словами ми шануємо
культуру і історію наших пращурів,
які мріяли, щоб в сучасній Україні
заговорили рідною солов'їною мовою і
слово це мало все більшу силу.

Тема 2. (0–35)

Яку роль у художньому творі може відігравати образ минулого? Розглянь питання, покликаючись на наведений нижче текст і вибрані твори української літератури.

Przykład 2.

Poniżej przykład wypracowania, w którym realizacja kryterium *KLiK* została oceniona na 12 punktów ponieważ zdający dwa utwory wykorzystał w pełni funkcjonalnie, a trzeci – częściowo funkcjonalnie, popełnił 4 błędy językowe, co obniżyło punktację w kryterium *Zakres i poprawność środków językowych* do 6 punktów, natomiast w pozostałych kryteriach oceny wypracowania otrzymał maksymalną liczbę punktów.

Минуле є невідомою частиною нашого життя.
Кожний день, який ми проживаємо, має нашим ми-
нущим. Як і в житті так і художніх творах минуле має
певний вплив і ~~роль~~ певну роль.
Юлія Мельникова у своєму тексті «Тенета історичного
роману в українському літературознавстві як однієї
із модернізацій «жанру» порушує ~~тему~~ тему ролі
минулого. Згідно з цим текстом ~~дві літературні~~
цілію давньої ~~літератури~~ літератури було показання
походження народу, як початковий у літописях Київської
Русі. Записані предками тексти мали донести інфор-
мацію про важливі події нащадкам, щоб ті, знаючи
свою історію не повторювали давніх помилок. Автори
~~не~~ показуючи слова С. Зюбіна, підкреслює, що минуле
в історичних романах ~~підкреслює~~ стається в центрі
ті події, котрі вплинули на землі життя
навіть цілих народів.
Іван Котляревський користується з відомою ~~темою~~

Język litewski. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka litewskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Vilnietės topografija*, którego autorką jest Laima Laučkaitė, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 5 zadań zamkniętych. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru. Temat 1.: *Ar jaunystė – tai gražiausias žmogaus gyvenimo laikas? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Salomėjos Nėries eilėraščiu Žvaigždė – jaunystė bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.* Temat 2.: *Žmogaus ir gamtos harmonija. Svarstykite remdamiesi Antano Baranausko poema Anykščių šilėlis ir kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.* Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- V. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- VI. Kształcenie językowe.
- VII. Kształcenie literackie i kulturowe.
- VIII. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		31
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	31
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	31
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	17
	mężczyźni	14
	bez dysleksji rozwojowej	28
	z dysleksją rozwojową	3

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	nieśłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			17 maja 2024
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			210 minut
Liczba szkół			1
Liczba zespołów egzaminatorów			1
Liczba egzaminatorów			2
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			0

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	31	48	96	68	50	68	12
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	31	48	96	68	50	68	12

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	29
2.	II. Kształcenie językowe.	4) dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy [...]).	90
3.	II. Kształcenie językowe.	2) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] grupy zdań [...] w akapicie).	94
4.	II. Kształcenie językowe.	1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	65
5.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	3
6.	II. Kształcenie językowe.	3) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego [...].	76
7.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego [...].	45
8.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich [...].	18
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy; 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	84
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera [...].	79
11.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania [...] świata przedstawionego.	87
12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego [...]. 7) rozpoznaje podstawowe motywy.	68
13.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy.	55

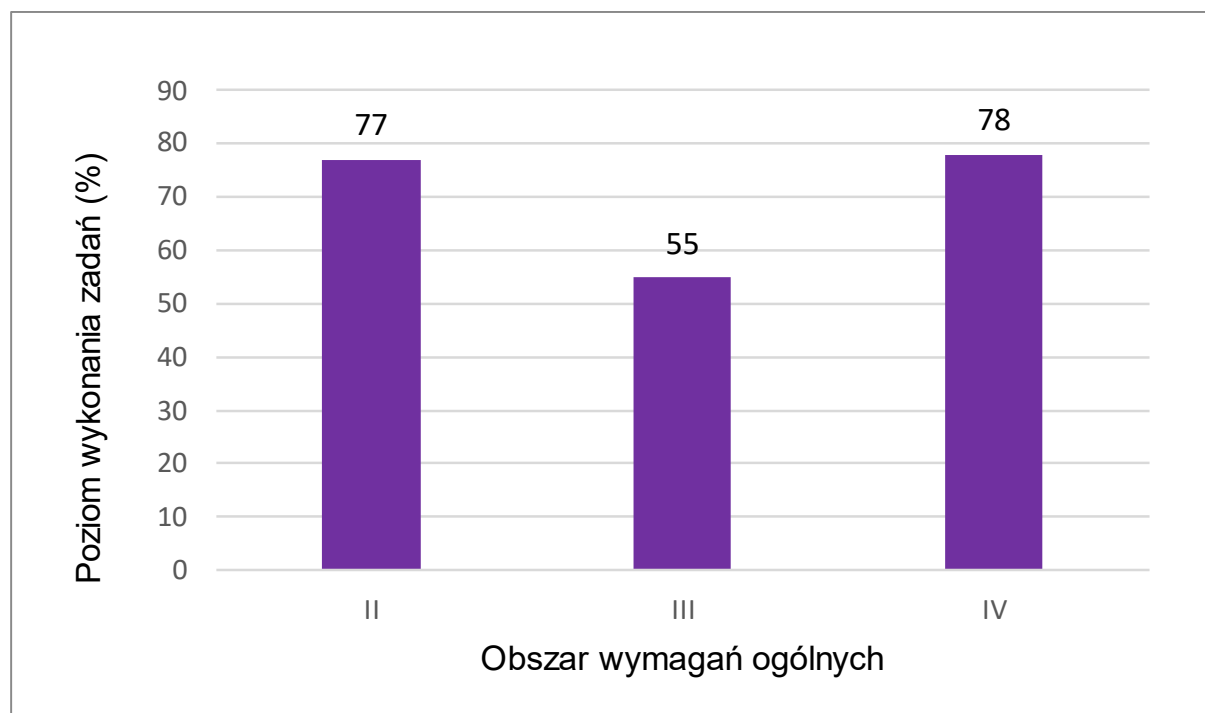
Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	61

	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	97
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	95
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100

Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	65
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	39
Poprawność interpunkcyjna			81

WYKRES 1.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język litewski. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka litewskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.: *Kaip poetai vaizduoja jaunystę? Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus Kazio Binkio ir Vinco Kudirkos eilėraščius.*

Temat 2.: *Ar fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi įtakos dvasiniam ryšiui su tėvyne? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Dalios Kuizininės tekstu ir pasirinktais lietuvių literatūros tekstais.*

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		28
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	27
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	28
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	16
	mężczyźni	13
	bez dysleksji rozwojowej	25
	z dysleksją rozwojową	3

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		20 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		0	

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	28	11	100	74	57	60	21
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	28	11	100	74	57	60	21

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ ORAZ WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, topoty charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	71
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	95

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	94
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	96
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	55
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	29
Poprawność interpunkcyjna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	61

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 6 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w *Teście językowym*

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie 3., zamknięte (poziom wykonania – 3%), w którym zdający miał wybrać sformułowanie odpowiadające treści ostatniego akapitu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, należało przeczytać i zrozumieć tekst oraz dokonać wnikliwej analizy ostatniego akapitu. Zadanie sprawdzało umiejętności analizy i syntezy informacji, odczytania akapitu z uwzględnieniem zawartych w nim informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w zadaniu sformułowań.

Trudnym okazało się zadanie 1., otwarte (poziom wykonania – 29%), polegające na wyjaśnieniu tytułu tekstu w odniesieniu do jego treści. Zadanie wymagało wnioskowania oraz sformułowania krótkiej odpowiedzi. Odpowiedzi ocenione na 0 punktów wynikały z błędnego zrozumienia słowa *topografia*.

Do zadań umiarkowanie trudnych należało także zadanie 4. (poziom wykonania – 65%), w którym należało wybrać do jakiego stylu należy tekst (za poprawną odpowiedź zdający otrzymywali 1 punkt) oraz uargumentować swój wybór (za poprawną odpowiedź zdający również otrzymywali 1 punkt). Zadanie sprawdzało umiejętność rozpoznawania stylu tekstu oraz określenia jego cech. Większość zdających poprawnie wybrała styl publicystyczny, część miała problem ze sformułowaniem przynajmniej jednej jego cechy, czyli z podaniem argumentacji.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie było łatwe, dwa bardzo łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 3., zamknięte (poziom wykonania – 94%), w którym zdający mieli wybrać z tabeli pytania odpowiadające treści pierwszego akapitu. Nieliczne błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich wybranych pytań.

Również zadaniem bardzo łatwym było zadanie 2., zamknięte (poziom wykonania – 96%) polegające na rozpoznaniu, podanych w zadaniu wyrazów, jako barbaryzmów.

Większość zdających poprawnie także rozwiązała zadanie 6., otwarte (poziom wykonania – 76%), w którym należało napisać streszczenie załączonego tekstu. Poprawnie zredagowane streszczenie powinno zawierać jasno sformułowany temat tekstu oraz adekwatny poziom uogólnienia istotnych kwestii, które w związku z tym tematem zostały w artykule podjęte. Ponadto powinno być ono logicznie spójne i mieć liczbę wyrazów zgodną z określoną w poleceniu (od 40 do 60). Aby prawidłowo rozpoznać strukturę tematyczno-rematyczną tekstu, zdający powinien był uważnie przeczytać tekst źródłowy, przeanalizować go i odpowiedzieć na pytania wyznaczające strukturę streszczenia: o czym jest mowa w tekście? (temat), co mówi się w tekście na dany temat?, a następnie zredagować poprawną językowo wypowiedź. Zdający tracili punkty przede wszystkim za błędnie określony temat tekstu oraz brak adekwatnego uogólnienia.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w *Teście ze znajomości lektur i kontekstów*

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego, znajomość lektur na poziomie podstawowym.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie okazało się bardzo trudne, jedno – trudne i dwa umiarkowanie trudne.

Najtrudniejszym zadaniem w teście było zadanie 8., zamknięte (poziom wykonania – 18%) polegające na zaznaczeniu do jakiej konwencji należy twórczość Kazysa Binkisa, do zadania dołączony był wiersz. Niewielka część zdających odpowiedziała poprawnie, czyli rozpoznała konwencję futurystyczną.

Do zadań trudnych należało zadanie 7., zamknięte (poziom wykonania – 45%), w którym na podstawie analizy tekstu należało wybrać środek stylistyczny stanowiący oś kompozycyjną wiersza. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w poleceniu dystraktorów.

Zadaniem umiarkowanie trudnym było 13., otwarte (poziom wykonania – 55%) polegające na określeniu tematu wiersza Kazysa Bradunasa *Svetimoji duona*. Zadający omawiali treść

wiersza, streszczali utwór zamiast dokonać parafrazy głównej metafory, która stanowiła dominantę kompozycyjną wiersza i była zawarta w jego tytule.

Również zadaniem umiarkowanie trudnym było zadanie 13., otwarte (poziom wykonania – 68%) polegające na podaniu tytułu i autora tekstu załączonego do zadania fragmentu lektury.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Trzy zadania w teście z lektur i kontekstów były dla zdających łatwe.

Najłatwiejszym w teście okazało się zadanie 11., zamknięte, (poziom wykonania – 87%), które sprawdzało znajomość lektury Jonasa Biliūnasa *Vagis*. Błędne odpowiedzi wynikały z braku znajomości treści lektury.

Także łatwym było zadanie 9., otwarte (poziom wykonania – 94%) dotyczące lektury *Tėvynė ir žmogus* Vydūnasa, polegające na wyjaśnieniu sformułowania „Tėvynėje – augimo ir tapsmo pradžia” – jednej z kluczowej myśli utworu. Odpowiedzi zakwalifikowane jako błędne nie były związane z treścią utworu lub nie dotyczyły wątku zawartego w stwierdzeniu.

Większość zdających poprawnie rozwiązała zadanie 10., otwarte (poziom wykonania – 94%), w którym należało odpowiedzieć na pytanie, na czym polegał dramat głównej bohaterki oraz podać jego dwie przyczyny. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z nieznaności treści lektury.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, czy młodość to najpiękniejszy okres w życiu człowieka i rozstrzygnięcie tego zagadnienia w odniesieniu do wiersza , *Žvaigždė – jaunystė*, którego autorką jest Salomea Neris oraz innego utworu z literatury litewskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu z literatury litewskiej.

Temat drugi, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, na czym polega harmonia człowieka i natury oraz rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do utworu *Anykščių šilelis*, którego

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

autorem jest Anatano Baranauskas oraz innego utworu z literatury litewskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanej w temacie lektury oraz wybranego utworu z literatury litewskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to zostało spełnione we wszystkich wypracowaniach zdających.

1 tema

Ar jaunystė – tai gražiausias žmogaus gyvenimo laikas? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Salomėjos Nėries eilėraščiu *Žvaigždė – jaunystė bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.*

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wyводу argumentacyjnego wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza i wybranego utworu literatury litewskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

Zdający formułowali własne stanowisko w odniesieniu do polecenia podanego w treści zadania zazwyczaj już w pierwszym akapicie pracy. Wyjaśniali jak rozumieją pojęcie młodości oraz że na jego ocenę, czy jest to najpiękniejszy czas w życiu, czy też nie, mają wpływ różne okoliczności.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania – 61%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 2. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Yawmuli taip kaip liti inji norijo turėti
 gėjenti kimerioje, meklimoje, teismoje. Ypač buvo
 vienina. ^{Mama} ~~Mano~~ mergaitė šepdavo labai mažia
 laiko. Ypač turijo labai ~~gerai~~ meklinti
 žurnetis. Mergaitė labai mažo lėsti su juo
 laiku, bei pulkubetis. Tokiu būdu, ypač galėjo
 praqauti xave in ~~pena~~ ^{reminti} penisti, apie xava lūdenis.
 Ypač istorija parada had jaunysti. Tai nerisada
 ypač pats epidurias laikotarpis. Deja Ypač buvo
 tai labai skausmingas laikotarpis.

Šie būsimai labai gerai atspindi ~~to~~ ta
 had jaunysti būna rajoni su geras ir ho
 gais prisiimimais. Ypač skausmas kažka lita
 mažo ingyrena in tai ~~istat~~ ^{inteli} amaisai.

Ypač jaunystis ingyrenimai ypač pulika ryne
 visam gyvenimui.

Przykład 2.

ora

Kiekvienas mūsų turime arba turėjome
 jaunystę. Tai idomus ir pilnas iššūkių gy-
 venimo periodas. Vieniems tai nerūpestin-
 gas ir linksmas laikotarpis, o kitiems prie-
 žingai – pilnas klūčių ir nemalonų si-
 tuacijų. Labai dažnai mūsų jaunystę itako-
 ja šeima, aplinka arba mūsų pačių norai
 ir siekiai. Galima žvairiai atsakyti į klausimą
 ar jaunystė tai gražiausias žmo-
 gaus gyvenimo laikas.

Ka kuriems jaunystė yra džiaugsmingiausias
 laikotarpis. Žmonės dažnai iškelia
 jaunystę ir džiaugiasi, jog ji suteikia gali-
 mybę žmogui jaustis gerai ir nerūpestingai.
 Tai ~~mano~~ ^{išreiškia} ir Sabonėja Nėris eilėraštyje
 „Žvaigždė – jaunystė“. Lyrinis „aš“ yra pati
 autorė. Ji aprašo netikėtą jausmą, kuris pa-
 keičia pasaulėžiūrą. Jaunystė lyg žvaigždė

labai staigiai atsiranda žmogaus gyvenime.
 Vieną akimirką visi jausmai ir jautris-
 ka, ugnis, aistra paliečia lyginis subjekto
 širdį. Niekas nesustabdyt Salomejos Neris...
 belekiančių/dienų. Jautrisiško nusiteikimo de-
 ka, žmogus neturi jokių baimių, nes žino, kad
 jis lydimas yra „jaunystės žvaigždės“ ly-
 dimas. Salomeja Neris pristata jaunystę kaip
 gražiausią žmogaus gyvenimo laikotarpį. Ta-
 da žmogus jaučiasi laimingas ir laisvas
 savo pasirinkimuose.

Kartais jaunystė būna kupina nerimo
 ir baimės. Žmogui tenka atsistoti gyve-
 nimo kryžkelėje, kur niekada nebus gero
 pasirinkimo. Tai Tokių situacijų vaizduo-
 ją Antanas Vienuolis kūrinyje „Paskenduolė“
~~Antanas~~ Pagrindinė veikėja Veronika bijo išeti
 į žmones, nes visi ~~is ją~~ is juokia ir nuže-
 mina. Mergina nesūg paliko jos ^{nūmy-} ~~širdį~~
 lėtas juokelis ^{todėl} kaimo žmones negailėjo ^{jai}

pamokymų... ir juokų... ~~Veronikos~~ ^{jos} ~~pusė~~...
 Pagrindinė... veikėja... ^{nusprendė} pasitike^{ti} Juozaponienę,
 bet ir ta išjuokė visą situaciją. Barmnyoje
 kunigas tempė Veroniką už kasy, ^{tevas} ~~žmon~~...
 ją... labai stipriai sumusė. Tačiau ši neky-
 gybė, šlykštūs žmonių elgesiai ir ~~at-~~ ^{nusi-}
^{vykimas} ~~myja~~ artimaisiais privėdė Veroniką prie
 savizandybės. Šiame atvejyje jaunystės lai-
 kotarpis nėra siejamas su šiluma ir ge-
 zumu, bet bet su liūdesiu ir nusi^uvylinim^{is}.
 Šie du kūriniai parodo, jog jaunystės
 nerūpestingą laikotarpį žmonės matuo-
 ja įvairiai. Vieniems tai draugšmingas
 periodas, o kitiems visai priešingai – žiaurus.
 Mano manymu tai, kaip mes išgyvename
 jaunystę ^{ypai} priklauso nuo mūsų artimųjų
 ir aplinkos, kuria ~~su~~ esame apsupti.
 Visada verta apsižvalgyti ir įvertinti,
 ar tikrai esame laimingi ir ką galime
 pakeisti siekiant ~~laimes~~ ^{nerūpesti^{ngos}} jaunystės.

2 tema

Žmogaus ir gamtos harmonija. Svarstykite remdamiesi Antano Baranausko poema *Anykščių šilelis* ir kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūrinio.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Poprawna realizacja wymagała odpowiedzi na pytanie postawione w temacie i przedstawienia pogłębionej argumentacji świadczącej o znajomości lektury oraz odwołania się do innego, dowolnego utworu z literatury litewskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze. Obniżona punktacja w części prac wynikała, podobnie jak przy realizacji tematu 1. z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 3.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 4. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 3.

Žmogus ir gauta yra į save
 labai panašūs. Vienas su kitu labai
 panašiai veikia. Žmogus ir augalai auga,
 kai lija, lietus galima pasakyti jog dangus
 verčia kai graudžia saulės jog dangus beras.
 Gauta istikšūnų yra labai graži ir įvairi
 Gerai aprašyta gauta, galima pamatyti Adama
 Baranaucho poezijoje „Ankščių šilėlis“
 Poema prasideda žodžiais „Kalmi kalniet,
 pakalmis aplike“ šilėlis galima patelbiti:
 gauta. Visa poema aprašo gautą, kalta su
 šimogami, škeitydomi, motu, graudus, spraiyomas.
 ir visa gautas, normaija, Autaricus, šavesi.
 gauta. Gauta tai ne tik augalai, gauta
 tai ir ašas, a jis labai priklauso nuo
 metų, laika. Žmogus ir gautas, normaija.
 poel metų laikas, galima patelbiti, šristijone
 Dauleidžio poezijoje „Mėta“

Danelaisio paxema apr-10 koip qquena ^{alero} imaqut
 skistiqnase metq loiknase Praxideda uno pavasario
 kada visa qanta kelasi o kanta su
 ja imagus Pavasari praxideda deshi, deshi
 apdixiti loikus, kad siema kanta ko volqut
 ve tik imaga, ket iz qquatin Po
 pavasario atina vasara tada praxideda
 šienapiite imanis santikai disha, ~~oish~~
 kad turitu ko qquatin ko ect Po to
 atina zaduo, pats sankciensas itiaitaki
 loikas kaimo imagus, tuzi uningti javne, kad
 siema tureteq dranes, ket tai ^{visada} aita ~~taip~~
 nes zaduzi qanta dainien "venkia" iz
 gali ket slopia Po visu santik dshu
 atina siema iz tala imagus gali truputi
 parilxiti

Šhap palijame padxiti imagus tuzi
~~iziti~~ priizuxeti qantas ves uno fos
 deng laba priklensa. Qanta tai ne tik

oprotis arqalai ir vaizdai. Ganta yra
labai stipri ir kurdas gali padaryti žalę.
Ašan padam patinta ir žmogaus ir gantos
normonija nes vėnas su kiltuo yra (chai
susijęs. Patys labai ryšius veikėičiai pro ganta
bet ve vėrada leidžia aras. Tadel gerbikim
ir saugolimi gantų nes be gantos nebūna
ir mūsų.

Przykład 4.

..... Žmogus ~~atganda~~ nuo seniausių laikų...
 yra glaudžiai susijęs su gamta. Jų ryšiai...
 niekada nebuvo nutraukti. Dėka gamtos žmo-
 gus turi ką valgyti, kur atsipalaiduoti ir...
 gali rasti žvepiimą. Gamta taip pat žmogui...
 nurodo kokius darbus jis turi atlikti. Žmogus ir...
 gamta gyvena su savimi harmonijoje. Šią temą...
 atskleidė Antanas Baranauskas poemoje „Anykščių...
 šilelis“ ir Kristijonas Donelaitis „Metuose“.....

..... Gamta žmogui teikia visokias maisto...
 gėrybes, leidžia atsipalaiduoti bei nurodo tautos...
 istoriją. Antanas Baranauskas poemoje „Any-
 kščių šilelis“ pristatė kaip atrodo puikus...
 miškas. Kai žmogus įeina į mišką gali grožėtis...
 jo puikybės. Miškas primena žmogui dangų...
 ar vorių. Baranauskas aprašo jo išvaizdą...
 nuo paklėtės iki pat medžių viršūnių. Jis...
 taip pat daug dėmesio skiria garsų aprašy-

mu. Žmogus miške gali išgirsti paukščių...
 čiulbėjimą ar medžių šlamėjimą. Jame taip
 pat auga uogienojai, grybai. Žmogus ir miškas
 gyvena harmonijoje. Jis teikia žmogui maistines
 bei statybines medžiagas. Girta taip pat yra
 tokia vieta, kurioje žmogus gali atsipalaiduoti,
 pagalvoti apie savo problemas. Tokį nuraminimą
 žmogui gali duoti garsai, kuriuos
 girdi miške. Taip pat gamta, jos vaizdai gali
 duoti žmogui kvėpimą, kurimui ar išlesniau
 darbui. Baranauško paejoje girta taip pat
 pristato duotas tautos istoriją. Miško ~~naikini-~~
 nimas siejamas su tautos naikini-
 nimu. ~~Atėjus krikščionybai į Lietuvą buvo~~
~~naikiniui miškai. Miško naikinimas~~
~~yra taip siejamas su caro prispanda. Tačiau~~
 ir taip miškas visą laiką buvo labai
 svarbus žmogui. Gamta yra nenutrū-
 kiamai susijusi su žmogum. Ji jo gyve-
 nimui. Tai mums parodo, jog šie dalykai

egzistuoja su savimi harmonijoje. Deka nuško
 žmogus turi ką valgyti bei vieta nusiraminti
 gamta nurodo žmogui darbu eiga.
 Kristijono Donelaičio „Metuose“ taip pat galime
 rasti žmogaus ir gamtos harmoningo gy-
 venimo atspindžius. Šiame kūnyje yra
 pristatomas kaimo žmonių gyvenimo ritmo
 priklausomybė nuo gamtos. Metų laikai
 nusako būdams ~~darbus~~ kada turi
 atlikti kelius darbus. Taip „Pavasario linksmybės“
 parodoma kaip būda gamta ir jos poreikis
 žmones. Kai būda ^{augalija} ~~augalija~~, būda ir kaimo
 žmonės, kurie ~~darbais~~ Pavasaryje
 darėius ir pavasaryje „Vasaros darbuose“ aprašoma
 šienapjūtė. o „Rudenis gerlybėse“ derliaus
 rinkimas. Tai parodo, jog gamta yra svarbi
 būdams, nes ji duoda žemės maistines
 medžiagas, kurias leidžia žemės gyventi ir per-
 laukti sunkų žiemos laikotarpį. ~~o~~ Rudens
^{medžiagai} ~~o~~ mėto lapus, o gamta ruošiasi žiemai,

analizowania i syntetyzowania w kontekście historyczno- lub teoretycznoliterackim oraz kulturowym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej.

Temat pierwszy, to analiza porównawcza wierszy: *Vėjavaikis* Kazysa Binkisa oraz *Labora Vincasa* Kudirki w związku z tematem jak poeci przedstawiają młodość. Zdający powinien zrozumieć sens utworów. Dokonać ich analizy i porównania. Dla pogłębienia uzasadnienia tez interpretacyjnych powinien funkcjonalnie wykorzystać konteksty: historyczne, biograficzne, czy te dotyczące specyfiki epoki.

Temat drugi to wypowiedź argumentacyjna w związku z tematem czy odległość fizyczna wpływa na odczuwanie więzi z ojczyzną, z Litwą. Do tematu dołączony był tekst *Praradimo ir išlikimo dilema išėivijos kultūroje*, którego autorką jest Dalia Kuizinienė. Zdający powinien zrozumieć załączony tekst, zinterpretować jego główne problemy oraz w toku argumentacyjnym przedstawić inne utwory z literatury litewskiej korelujące z tezami zawartymi w tekście.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, to zostało ono zrealizowane na poziomie 100% przez wszystkich zdających. Natomiast kryterium drugie, czyli *Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)*, zostało zrealizowane przez zdających na poziomie 71%, kryterium *Kompozycja wypowiedzi* natomiast na poziomach: struktura – 95%, spójność – 94%, styl – 96%. Kryterium *Język wypowiedzi* zrealizowano odpowiednio: zakres i poprawność środków językowych – 55%, poprawność ortograficzna – 29%, poprawność interpunkcyjna – 61%.

1 tema

Kaip poetai vaizduoja jaunystę? Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus Kazio Binkio ir Vinco Kudirkos eilėraščius.

Poniżej przykład wypracowania, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów.

Przykład 1.

..... Paungelis. men. miukas. mus. mane, jausmytė. tai. poetas. gra...
žiausias. ir. svarbiausias. žmogaus. gyvenimo. laikotarpis. Tai
būtent.. tada. žmogus. jaučia. atskleidimą. laisvę, laisvę, bei...
pasitenkinimą, savimi.. Uai. kurie. poetai. pristato. jausmytę.. kaip.
laikotarpį, kuo met. esame. pilni. jėgų, entuziazmu. bei. energij-
os, kuria. pripratame. gerai. ir. teisingai. išuoloti, paži-
dėti. dirbant. savo. ir. kitų. žmonių. labui... Jaučia. žmogus
jaučiasi. visagalis, o. ja. žiūdis. yra. pilna. sąjaučių. bei. są-
vartojimų. troškimų.. Poetai. dažnai. atviruoja. ^{šį nepaprastą} jausmytės.
laikotarpį. savo. kūrimose.....
..... Jausmytė. gali. būti. pristatoma. kaip. pilnas. sąjaučių. bei..
nem. ~~laikotarpis~~ ^{tačiau gyvimo etapas} . Karis. Būna. kūrimyje. „Kęsavai. kas.“. Ji..
yra. vaidinimo. kaip. laikotarpis, kuo met. žmogus. jaučia
laisvę, neprieklausomybę. bei. patenkinti. savimi.. Kūrimo. tyje
jaučia. žmogus. yra. ištroškęs. nuotykių. ir. nemotyguotais...
vietoje.. Išdiršta. net. lektui. auti. su. poveros. žiu, kuris
^{simbolizuoja}
~~yra~~ ^{yra}..... atgimimas. bei. jausmytę... Lyriška. subjekta.
yra. pojėgus. aplinkai. bent. ko. kas. būtis. bei. sielai. net..

Šis lektorius
 ir jaunas... kaip parliavo, dirbti, sau... kitiems...
 siekti tobulumo... Tą patį Europos jaunystėje turi daug įgūdžių,
 kuriais privalo daryti ir teisingai ir išmudati... Jaunystė
 tai turėtų būti ^{patį} domiausias, žmogaus gyvenimo laikotarpis...
 jo metu... atrandame... savo tikslus, piliname... save, bei...
 rikiame... tokiems... gerai žinome... Tad... jaunystė...
 tai... be... geriausias... gyvenimo etapas...

2 tema

Ar fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi įtakos dvasiniam ryšiui su tėvyne? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Dalios Kuizinienės tekstu ir pasirinktais lietuvių literatūros tekstais.

Ponižej przykład wypracowania, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów.

Przykład 2.

Rūšys yra tarp piliectis ir šalis kurioje
 gimė ir augo, ^{apgaubtas} ~~apgaubtas~~ tradicijom ir papročiais
 (su laiku) vis ~~augo~~ didėja ir ^{ėja} ~~siplūsta~~ ^{laiku} ~~siplūsta~~ Palikti
~~savo~~ tėvynę, kai jau ji yra tau labai artima
 yra šmardu. ~~Tos atotrūkis turi / didelis / didelis /~~
~~patvirtas / patvirtas / bei / bei /~~
~~didelis / italiai / i / abarig / asmens / eji / tarp~~
 fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi didelės
^{os} ~~italias~~ dvaniriam ryšiai su tėvynę. Tai ^{ypač} ~~pažėidė~~
 emigracijoje, Antro Pasaulinio karo metu.
 Fizinis atotrūkis nuo tėvynės, prižadina
 gileni, tautini, sąmoninguma, ^{šlaunio, liudėisio} ~~bei suvalinam~~
 ir ilgerio deua
 didios ~~se jos vortės~~. ~~ryšys~~ tampa gilesnis.
 Dvaniris ~~ryšys~~ ^{Vinco Krivis} buvo ~~išsamus~~ ^a Dainija apie
 are, ^u ~~partė~~ ~~me~~ yra ~~puistatomas~~ ~~kaip~~
~~tėvynės~~ ~~ryšys~~ ~~yra~~ ~~neatė~~ ~~ištvėrimingos~~ / ~~in~~
^{sugautos} ~~pauskis~~ buvo užvalintas

manov. ^{Ten} ~~bet~~ ~~ta~~ turėjo ~~maisto~~ manumynų, ^{o vis dėlto} vandens, patogų ~~na~~ ^{to} ~~grybių~~ jis nepaisė.

^{Aro} ~~mes~~ ~~jo~~ svarbiausia vertė buvo laisvė ir gyvenimas savoje aplinkoje, ~~šiuo metu~~

šis vaidas yra lyginamas prie šėvių žmonių, trąšimo. Taip, Italijoje XX a.

^{gyvenimo sąlygų} ~~buvo~~ ~~dau~~ ~~še~~ ^{esnės} ~~patogumai~~ ^{ir} ~~saugumas~~ ^{esnės reik} ~~šiuo metu~~

^{tu} ~~ta~~ ^{tačiau} ~~nebuvo~~ ^{firmos} ~~šios~~ ^{maršalijos} ~~maršalijos~~.

^{duainis} ~~Rusijos~~ tarp žmogaus ir tėvės didelis ^e ~~maumas~~ ^{prievara} ~~bei~~ ~~laisvė~~ ~~prievara~~

yra ~~laisvė~~ ~~bei~~ ~~didelis~~ ~~išsilavinimas~~. ~~Šis~~

^{Rungtis} ~~Rusijos~~ tarp žmogaus (kitoje šalyje jis ^{in tėvės} ~~atėjo~~ ^{vo} ~~atėjo~~ ^{vo} ~~atėjo~~ ^{vo} ~~atėjo~~

~~Aras~~ yra ^{atspindai} ~~pažedai~~ žmogaus ir gyvenančio kitoje ~~ta~~ vietoje, prievarta išbeldinti.

Daug liūdnienės apmąstymuose surandame mintis, ^{haimicams} ~~jo~~ ~~is~~ ~~apleisti~~ ~~namus~~ ^{haimicams}

~~tam~~ ~~filu~~ ~~biudu~~ ~~buvo~~ ~~lygi~~ ~~numirti~~ ~~reisti~~ ~~minti~~ ~~tembyje~~

~~Žmonės~~ ~~taip~~ ~~pat~~ ~~lentis~~ ~~badavo~~ ~~svarbiausia~~ ~~emigracija~~ ~~gyvenanti~~ ~~emigracijoje~~ ~~paute~~

~~jam~~ ~~buvo~~ ~~laisvė~~ ~~bet~~ ~~ma~~ ~~toler~~ ~~nuvartyta~~ ~~gyvenimas~~ ~~jo~~ ~~ketuylis~~ ~~keičia~~ ~~globoti~~ ~~bei~~ ~~išsaugoti~~

~~buvo~~ ~~jam~~ ~~beprasmis~~.

liekavicius, tačiau geografinė padėtis miestelio
 melira Lietuvoje, tik palia. ~~Ar~~ ⁿⁱ ~~traktas~~ ^{victore}
 parodo, jog ~~lietu~~ ^{net} ~~ypis~~ su tėvyne, gaili
 dideli, ~~reikiant~~ ^{net} ~~bei~~ ten ~~fishai~~ ^{net} ~~tavys~~
 melira. „Dainė apie Arą“ ^{ilgesys} ~~duoda~~ ^{duoda} ~~jei~~
~~stauomas~~ ^{ilgesys} ~~teigia~~ ^{ilgesys} ~~augina~~ ^{ilgesys} ~~ištvėrimumą,~~ ^{ilgesys} ~~bei~~
 meilę, ~~tėvynei,~~ ^{ilgesys} ~~kuriam~~ ^{ilgesys} ~~sutam~~ ^{ilgesys} ~~kurinys,~~
 mintys sutampa, ~~nes~~ ^{ilgesys} ~~ir~~ ^{ilgesys} ~~paturtine~~ ^{ilgesys} ~~jog~~
^{ilgesys} ~~buvimas~~ ^{ilgesys} ~~kitose~~ ^{ilgesys} ~~tarp~~ ^{ilgesys} ~~lity,~~ ^{ilgesys} ~~piliety,~~ ^{ilgesys} ~~neslopina~~
^{ilgesys} ~~duaninio~~ ^{ilgesys} ~~ypis~~ ^{ilgesys} ~~to~~ ^{ilgesys} ~~duanini,~~ ^{ilgesys} ~~ypis,~~ ^{ilgesys} ~~tarp~~ ^{ilgesys} ~~imagam~~ ^{ilgesys} ~~ar~~ ^{ilgesys} ~~Lietuvos.~~
 Atvėrusčiai, jis augina bei stiprina.
 Išeivija ~~pažeitė~~ ^{ilgesys} ~~poet~~ ^{ilgesys} ~~žmonių,~~ ^{ilgesys} ~~ypis,~~ ^{ilgesys} ~~nu~~ ^{ilgesys} ~~duanini,~~
 ypis, ^{ilgesys} ~~nu~~ ^{ilgesys} ~~tėvyne.~~ ^{ilgesys} ~~Išvairavimas~~ ^{ilgesys} ~~ir~~ ^{ilgesys} ~~Lietuvos~~ ^{ilgesys} ~~reikšė~~
^{ilgesys} ~~paradimą~~ ^{ilgesys} ~~agrarios~~ ^{ilgesys} ~~rašies.~~
~~je~~ ^{ilgesys} ~~jiems~~ ^{ilgesys} ~~praranta,~~ ^{ilgesys} ~~jei,~~ ^{ilgesys} ~~Tėvyne~~ ^{ilgesys} ~~tapo~~ ^{ilgesys} ~~jiems~~
 klapesiu, ^{ilgesys} ~~nu~~ ^{ilgesys} ~~klapesiu.~~ ^{ilgesys} ~~Dava~~ ^{ilgesys} ~~kurinėse~~ ^{ilgesys} ~~teigė,~~
^{ilgesys} ~~jog~~ ^{ilgesys} ~~poetes~~ ^{ilgesys} ~~išeivijos~~ ^{ilgesys} ~~poetai,~~ ^{ilgesys} ~~išleidydam~~
 išleidydam ~~stau~~ ^{ilgesys} ~~klapesiu,~~ ^{ilgesys} ~~pariškildavo~~ ^{ilgesys} ~~paikūtosias~~
 tėvynei ^{ilgesys} ~~motyvo.~~ ^{ilgesys} ~~Lietuva~~ ^{ilgesys} ~~buvo~~ ^{ilgesys} ~~jiems~~ ^{ilgesys} ~~praranta~~ ^{ilgesys} ~~u~~
 jei. ~~klapesiu~~ ^{ilgesys} ~~ir~~ ^{ilgesys} ~~Atli~~ ^{ilgesys} ~~Tolu~~ ^{ilgesys} ~~nostalgijos~~ ^{ilgesys} ~~Tolu~~
^{ilgesys} ~~tėvynei~~ ^{ilgesys} ~~matymas~~ ^{ilgesys} ~~at~~ ^{ilgesys} ~~atšipindė~~ ^{ilgesys} ~~kario~~ ^{ilgesys} ~~Bradū-~~

no karyžoje. Eilėraštis „Svetima duona“ pristato
 emigrantų tragizmą. Už gyvenimas lietuvių
 šalyje ~~viss~~ karo metu, ~~visiškai~~ ~~mentaliu~~
 lyginiam subjektui: ~~visiškai~~ nesuteikė laimės.
 Jam meilė valgyti: ~~svetimą~~ duoną, nepatogu
 gyventi tarp lietuviečių su mintimi jog
 tėvynei uždėta bradūnas buvo Egzodo
^{Jsujo į lietuvių & tautų karo raištą}
~~poetų, patyrių ilgesis, dvasiniai, ir~~
~~patyrimas tauties jėgų nuėmimas.~~ ^{Apleidimas} ~~iš~~
^{„Svetimos}
 gimtinės dvasiniai jėgų nuėmimas, ~~neatsi~~
 duonos“ subjektas nepalėpė laisvai atsiverti
 kitoje šalyje, ^{todel autorius} ~~priešinga~~ ~~taip~~ gaime tapatinti
^{kurinio}
~~veiksmo~~ ~~veiksmo~~ ~~bradūnas~~ ~~priešinga~~ A. Štėma,
~~priešinga~~ ~~taip~~ Štėma gali ~~ai~~ suniokiot
^{malonų} ~~šaimingą~~ & ~~imogaus~~ ^{daušmus} ~~teigė~~ ^{teigė} ~~ryšį~~
~~taip~~ ~~teigė~~ ~~ryšį~~ nebira fiziska, bet
^{Nebira}
 dvasiška, yra tai ~~piu~~ ilgesys, ~~bet~~ ~~bet~~ ~~bet~~
 tai skatinimas veikimui, ^{poitigiam} ~~jei~~ ~~bet~~ ~~pilnam~~
 ulestėjimui.
 Fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi

..italos dwanicam rypai su tevyne
 ..Visiems tiems, kurie myli
 ..gimta. Salim ~~ys~~ yra beprotisai sunku
 ..jo, palub. ~~Atitid~~ Santyliai gali buti visolui,
 ..tadau liebimas ~~parilegta~~, ~~parilegta~~ bei
 ..~~linda tevyne~~ ^{ei} gero. bei liadi lai tevyne
 ..lencia. ~~Reakcijos~~ ~~Re~~ ~~pritu~~ kaip yra
 ..~~reagujama~~ Rea kolia, reaucija, parivindsim?
 ..pi Tai piliausio nuo mus.

Problem pod lupą

Analiza prac egzaminacyjnych z języków mniejszości narodowych na obu poziomach pod kątem poprawności języka, zasobu leksyki, sposobu ujęcia tematu nasuwa kilka wniosków. Doświadczenia egzaminu maturalnego z ostatnich kilku lat potwierdzają, że dla części maturzystów skomponowanie wypowiedzi pisemnej poprawnej pod względem językowym to trudne wyzwanie.

Z kolei otrzymanie wysokiej oceny za realizację kryterium *Kompetencje i kulturowe* na maksymalną liczbę punktów, w przypadku poziomu podstawowego jest to 12 punktów, na poziomie rozszerzonym – 16 punktów, jest możliwe kiedy zdający wykorzystał znajomość tekstów z literatury białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej i funkcjonalnie wykorzystał konteksty, np. literacki, historyczny, filozoficzny, kulturowy, wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu nauki o literaturze, nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej oraz przedstawił bogatą argumentację na korzyść postawionej przez siebie tezy w związku z tematem. Bogata argumentacja to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnymi przykładami i szeroka/wieloaspektowa, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w poleceniu, zawierająca elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem. W przypadku interpretacji porównawczej zawiera również analizę utworów.

Aby skonstruować taką wypowiedź potrzebna jest swoboda językowa, czyli znajomość zasobów leksykalnych danego języka mniejszości i umiejętne ich wykorzystanie. Zatem

wysoka ocena z *KLiK* koresponduje z wysoką oceną za zakres i poprawność środków językowych. Zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. poprawna frazeologia, precyzyjne słownictwo umożliwiają bowiem pełną i swobodną realizację tematu. Znajomość zasobów leksykalnych języka ojczystego oraz jego norm umożliwia skomponowanie wyczerpującej i ciekawej wypowiedzi. Zdający, którzy otrzymali wysoką ocenę w realizacji *KLiK*, używali różnych rodzajów zdań, wykorzystywali bogatą i zróżnicowaną leksykę, co umożliwiło dogłębną realizację tematu w sposób swobodny i szczegółowy. Nie popełniali błędów stylistycznych, zdarzały się błędy interpunkcyjne oraz sporadyczne błędy ortograficzne. Zdając, którzy otrzymali niską liczbę punktów w kategorii *KLiK*, ograniczali się do zadowalającego zakresu środków językowych, który umożliwił realizację tematu, ale w sposób powierzchowny. Używali w większości prostej składni. Największy problem stanowiły błędy językowe, wynikające z zastosowania błędnych form deklinacji, koniugacji oraz używania kalek językowych z języka polskiego i rosyjskiego. Konieczne jest zatem pogłębianie znajomości zasobów leksykalnych poszczególnych języków mniejszości narodowych oraz języka kaszubskiego, ponieważ ograniczone kompetencje w tym zakresie skutkują brakiem możliwości skonstruowania pogłębionego toku argumentacyjnego i napisania wypracowania maturalnego ocenionego na wysoką liczbę punktów.

Język kaszubski. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka kaszubskiego jako języka regionalnego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Egzamin z języka kaszubskiego polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.: *Pòkòleniowò spòdkòwizna i ji òbròz w lëteraturze. Zinterpretuj zagadnienie. W rozwòżaniach òdwòtòj sã do dokazów Syn òkrãtnika Mariana Selina i Dorada na drogã Tòмка Fòpczi.*

Temat 2.: *Òbrażë ùszlotë w lëteraturze. Rozważë zagadnienie, òdwòtiwającë sã do załączonégò tekstu i wëbrónégò dokazu z kaszëbsczi lëteraturë.*

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa regionalnego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		31
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	2
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	7
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	15
	ze szkół publicznych	29
	ze szkół niepublicznych	2
	kobiety	17
	mężczyźni	14
	bez dysleksji rozwojowej	23
	z dysleksją rozwojową	8

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		8 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		21	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		0	

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	31	0	74	17	0	24	25
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	17	0	74	26	17	31	24
z techników	14	0	74	0	0	16	25

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa [...] - regionalnego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury kaszubskiej; 3) rozumie kontekst kulturowy poznawanych utworów literackich. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje podstawowe motywy i toposy. 2. Pisanie. Zdający: 4) tworzy własny tekst, stosując adekwatną do tematu formę wypowiedzi.	68

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy; 2) rozpoznaje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu i określa ich funkcje; 3) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego; 4) rozpoznaje podstawowe motywy i topoty (np. ojczyzny, poety, matki, ziemi, wędrowni, inne) oraz ich funkcje w utworze; 5) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 6) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, biograficzny; 7) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości regionalne, narodowe i uniwersalne.	34
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej (poziom rozszerzony); 2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (poziom rozszerzony); 5) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje zawarte w tekście; 2) tworzy tekst własny, stosując adekwatną do tematu formę wypowiedzi; 2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (poziom rozszerzony); 5) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	26
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie) (poziom rozszerzony).	28

Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. 1) posługuje się literacką odmianą języka w piśmie; 4) stosuje zasady etyki i etykiety językowej.	29
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	1. Gramatyka. Zdający: 1) stosuje w tekście zasady ortografii i interpunkcji. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. 1) posługuje się literacką odmianą języka w piśmie; 4) stosuje zasady etyki i etykiety językowej.	0
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	1. Gramatyka. Zdający: 1) stosuje w tekście zasady ortografii i interpunkcji.	0
Poprawność interpunkcyjna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	1. Gramatyka. Zdający: 1) stosuje w tekście zasady ortografii i interpunkcji.	19

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Do matury w Formule 2023 przystąpiło 31 maturzystów. Większość zdających wybrała temat pierwszy (interpretacja porównawcza wierszy o motywie spuścizny pokoleniowej w literaturze), temat drugi wybrały dwie osoby (obrazy przeszłości w literaturze).

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku kaszubskim, umiejętność czytania tekstów literackich i nieliterackich, ich analizowania i syntetyzowania w kontekście historycznym oraz kulturowym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej.

Część prac wpłynęła z placówek, w których język kaszubski nie jest nauczany w szkole. W pracach tych występował wąski zakres środków językowych oraz duża liczba błędów językowych uniemożliwiająca poprawną realizację tematu, a tym samym uzyskanie wysokiej punktacji w poszczególnych kryteriach wypracowania.

Temat pierwszy, to analiza porównawcza wierszy *Syn okrątnika* Mariana Selina i *Dorada na drogã* Tómką Fópcki poświęconym różnym koncepcjom spuścizny pokoleniowej. Aby skomponować wypowiedź argumentacyjną zdający powinien zrozumieć sens utworów, następnie dokonać ich analizy i porównania. Dla pogłębienia uzasadnienia tez interpretacyjnych powinien funkcjonalnie wykorzystać konteksty: historyczny, biograficzny, czy kulturowy.

Temat drugi to wypowiedź argumentacyjna w związku z tematem, jak w utworach literackich przedstawiana jest przeszłość. Do tematu dołączony był tekst *Czas żniwów*, którego autorem jest Grégór Schramke.

Zdający powinien zrozumieć załączony tekst, zinterpretować jego główne problemy oraz w toku argumentacyjnym przedstawić inny utwór z literatury kaszubskiej nawiązujący do tez zawartych w tekście.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, to zostało ono zrealizowane przez większość zdających (poziom wykonania 68%). Natomiast kryterium drugie, czyli *Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)*, zostało zrealizowane przez zdających na poziomie 34%, kryterium *Kompozycja wypowiedzi* natomiast na poziomach: struktura – 26%, spójność – 28%, styl – 29%. Żaden maturzysta nie otrzymał maksymalnej liczby punktów w obszarze zakres i poprawność środków językowych oraz poprawność ortograficzna, jeśli chodzi o poprawność interpunkcyjną – 19%.

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu rozszerzonego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Temat 1.

**Pòkòleniowô spòdkòwizna i ji obrôz w lëèaturze. Zinterpretuj zagadnienie.
W rozwòzaniach òdwòlôj sã do dokazów *Syn òkrãtnika* Mariana Selina i *Dorada na drogã* Tòmka Fòpczi.**

W wiêkszości prac oba utwory zostały porównane w pełni funkcjonalnie. Niewielu zdających jednak, realizując temat 1. zanalizowało zastosowane w wierszach środki artystyczne oraz omówiło ich rolę w utworach. Były jednak prace, w których zdający dokonali funkcjonalnej analizy i w kryterium *KLik* otrzymali maksymalną liczbę punktów – przykład 1.

~~niepamięć~~ ~~niepamięć~~ słowe żmiejscowiõ słowa : „Nigdzie
 do zgubi nie pinda, Kasiebi”, cy „Polskĩ miana, polskĩ
 mowa nigdzie nie zadziwie”, ~~lece~~ chierẽ są ~~to~~ gwiesnym
 zneliem juwoty ~~lece~~ narodziõ ~~jaka~~ ~~ona~~, chierẽna
 zostiã mu przekazanã przez prahidnikow̃ jako eleme-
 nt pokoleniõ spadkowni. Je to ~~nie~~ temat zywoty,
 bokadny w interpretacjẽ i poriszajacỹ i ludzkĩ
 emocje i wsierca. ~~Polskĩ~~ Jak je ona ^{wiac} ukazanã
 w literaturze? ~~jaka~~ ~~ona~~

Pokoleniõ spadkownia to nie je leno dwiedziktõ
 kulturany ~~cy~~, historycznõ, cy materialnõ, jak skanseni,
~~lece~~ taki jak ten we Wdiedzech Kineskich, ~~nie~~ ~~hajt~~
 sedmefaranõ hajt kasiebscy. Je to ~~motiw~~ talize temat
 autentyczny dlã kazdegõ z nas, chierẽn mlescy w sẽ
 miastõ wsierca. Dlã podmiotu lirycznegõ w dolozie
 Mariana Selina pt. „Syn okratnika” pokoleniõm
 spadkowniã je sã ~~jez~~ okratniczĩ ambicje, zamitaniẽ
 do kramog̃, a takẽ wnascẽnie wiza na zety zec̃,
~~chierẽna~~ chierẽnã ~~przejimije~~ ~~on~~ od ~~starego~~ ~~i~~
 swiegõ starca oraz tatka. Chcẽ jisc̃ ~~z~~ jich szlachama

i zostać, okrątnikiem. Na początku swojego utworu
 mówi o tym, że może go wsta ("Kiedy może mi
 wsta na dzieńki swoje"). Mówi więc personifikacji ~~o~~
 Osoba liryczna przybliża nam swoje losy i historię
 historii rodziny. Mierzą blisko matki i bardzo chce wzięć,
 matka zęgną swoim dzieci. Gdzie, że z kiedy, wamaga
 z odchodzi z domu i z kiedy, tam wracó, Mierzą
 sobie, że je na matkę, która mówi, że ^{waga} ~~matry~~ o wamaga
 w tym celu używa słów: "[Okrątnie] Tak wędno biega ~~o~~
~~ożenie swata straci~~ przez scenę matki; E je
 z nima w mierzach, e we swej dierch biega ninyum
 Odyseusz do swej Hani. Odwołuje się do historii swojej
 rodziny, mówiąc, że stawa i oje tej biele z okrątnikiem,
 matka je mu do nich jasno, drukiem po nich
~~matry~~ mitote do matki, a na koniec zwraca się do
 swojej matki, który oswojony, że ciędes parowcy
 z wamaga, na stare lata, na wódz przadników, bō:
 "choć wszędzie je dobre, domax le je rōj. Postara
 pchniętu krótnego pōkoryje neu, że pōkoryje
 spōdkoryje to tēdie wamaga mēmatemle, mitota

Temat 2.

Òbrãzë ùszlõtë w lëteraturze. Rozwãzë zagãdnenië, òdwòliwãcë sã do załączonégò tekstu i wëbrónégò dokazu z kaszëbsczi lëteraturë.

Wybierãjący temat 2. nie odnosili siã do innych obrãzów przeszłości, traktując wãsko temat i wiãzãc jego realizacjã tylko z załączonym tekstem mówiacym o zwyczajach podczas okresu żniw.

Zdãjący wykazali siã znajomosciã lektur, do których siã odwoływali. W żadnej z prac nie pojawiały siã pomyłki w imionach czy nazwiskach postaci, postaciom tym nie zostały nadane cechy im niewłaściwe oraz właściwie zostały przywołane pojęcia i terminologia historycznoliteracka czy teoretycznoliteracka.

W większości prac zakres środków językowych był zadowalający lub wãski. Najwiãcej błądów językowych pojawiało siã w obszarze leksyki (wyrãżnie widoczne były braki w swobodnym posługiwaniu siã słownictwem kaszubskim). Czësto pojawiały siã w pracach nieodpowiednio dobrane słowa (zdãjący używali słów o innych niź zamierzone znaczeniach), polonizmy, kolokwializmy. Drugim pod wzglãdem liczebności obszarem generujãcym błądy językowe była fleksja. Zdãjący czësto stosowali nieodpowiednie końcówki fleksyjne, co skłania do refleksji, że naleźy położyć szczególny nacisk na kształcenie w zakresie gramatyki języka kaszubskiego. Brak umiejëtności zastosowania reguł gramatycznych oraz nieznanomość zasobów leksykalnych kaszubszczyzny uniemożliwiały pełnã i swobodnã realizacjã tematu.

Były teź przykłady realizacji tematów, w których wystãpiła zróżnicowana skłãdnia (zdania pojedyncze, złożone, a nawet wielokrotnie złożone, czasami pojawiały siã teź równowaźniki zdania, imiesłowowe równowaźniki zdania, użyta została strona bierna) – przykład 2. Poniźsze wypracowanie zostało ocenione wysoko takźe w kryterium *KLiK*.

Przykład 2.

..... Tak to ju u zecm je, ze starchnota
..... pnehoda chutcu nizle bescie tego chcele.
..... Ciuohiek sa rochy, tej jidie do sukote, do
..... robote i ~~mu~~ ^{u tim} mu leno ~~zastawo~~ ^{zastawo} sa legnoc ~~na~~
..... storn ~~zofie~~ ^{zofie} e molic rsianc.
..... Ale to, czego on sa naučit za iecie, to je
..... jegò. Terdzka on moie shajo, wratac pnekdrac
..... mtolemu ~~zastawo~~ ^{pokoleniu} som doch tej dostot u
..... spadkòchunie ~~u mianu~~ ^{u mianu} wiòlotu pòkladè modrosce

..... i ~~.....~~ bez ti. nieohĕ. guĕsno. bĕ. ~~sa~~ so.....
 ..~~..~~ radĕ. nie. dĕt. ~~..~~ Na. dokĕzanie, ze. pĕkoleniowĕ
 ..spĕdkĕwna. je. ~~..~~ hĕina. ~~..~~ neg. ~~..~~ h. ohejach. lĕdu. ~~..~~
 ..niele. pisĕnow. i. pĕtĕh. ~~.....~~ ukĕzawo.....
 ..tem. motu. h. suĕji. lĕterature. Jednima. z.....
 ..nich. bĕle. Marian. Selin. i. Tĕmk. Fĕpka.....
 Za. cĕm. mĕna. barzi. testnĕc. jak. za
 seĕmĕtem. mĕna, mĕstku. briz
~~.....~~ abĕ. tĕz.....
~~.....~~ hĕbanim. hĕtĕw? .. ō. tim. pisze.....
~~.....~~ Marian. Selin. h. suĕji. wiĕncĕ. "Syn. ōkĕtnika"
~~.....~~.....
 ..Podmiot. linyany. rozpĕwiĕdĕ. sĕ. ō. tim, ĕe.....
 ..za. sĕtĕrk. bĕohĕ. mĕsyt. sĕ. rozstac. ze. suĕjĕ.....
 ..chĕcu. h. rĕbaccĕ. hĕĕ. ĕ. rĕgnĕc. sĕ. h. mĕne.....
 ..~~.....~~ To. pragnienie. rĕszĕniĕgĕ. ~~.....~~ h.....
 ..hĕtĕki. mĕne. ~~.....~~ corĕz. barzi. ^{h. nim} narĕstĕ.....
 ..Mĕlota. do. dnĕfĕnaniĕgĕ. ōn. dostĕt. pĕ. suĕjim.....
 ..tatkĕ. dĕterĕn. z. kĕlĕji. dostĕt. jĕ. h. spĕsobie.....
 ..~~..~~ ōd. ~~.....~~ ^{suĕjĕgĕ} ĕĕca. Tak. tĕz. h. ti. rochĕnie.
 ..mĕlĕgĕ. sĕ. pĕkoleniowĕ. spĕdkĕwna.....
 ..dĕtĕrnĕ. je. lubĕta. do. pĕmienaniĕ. swĕata.....

..bãdgc. òkrãtnika.
 Ku rënce, mone nie je blòs Hòiny.
 ..lëno.. dlò ~~òsobie~~ òsobie mòhigcy. H. wiéncé.
~~Wno~~ Òno bëto, jes i bãdze bùchuz ~~kanëbscë~~ ^{kanëbscë kòjnc.}
 Pnëstojc. ò tim chãcë kanëbscë pieśnie, taui
 jak „Hej, mone, mone” abò „Szëmòt” H.
 ..chtënym.. spiéhomé - „Mone z rodzic zëmiz spnëgłé
 ..głãbòk, H. serca ^{naj} ~~nie~~ Hległé. Niech dëch głòs
 ..tłò.. sã ^{rozòsò} ~~rozòsò~~ .. cas kasie bóm lepsu ^{spòsò} ~~spòsò~~ ..
 Dokòz, chtëren napisòł Tòmek Fòpka
 ò narwie „Dorada na dragã”, to
 ..kòlejny.. pnëktòd.. stamòigcy.. òbròz.. pòkòleniòwò
 ..spòdkòzné.. Autor ~~pnëktòd~~ napisòł gò z
 ..perspektiwé.. òjca.. dójacégò.. radé.. suòjimù.. syntòci:
 ..Chce.. òn.. gò.. pnëùréc.. ò tim, ze * stegna
^{ledzicégò} ~~ledzicégò~~ zëcé, je ~~òno~~ nie ròz.. drãgò. Ciãsto
 ..biò.. tak, ze.. cùòcièk.. nie.. uie.. gòhe.. mò.. jic
 ..i.. jawni.. ~~nie~~ uierènk.. mò.. òbròc.. Do.. tego
 ..Hszëtcziégò.. dochòdò.. tãz.. sprawa.. à.. pàwnégò
 ..losu, chtëren.. lubi.. zasëpòzac.. nas.. pniknima.....

..... niespõdrajnoscamã ^{tauma jak biãda} ~~.....~~ Tak õ to ojc dõwõ
 dreckõ "spõdkõhina" ~~.....~~ põrã dobrih radin
 2 õbu dokõrõu jarno je. widet, ze
 lãdre wiedzno ~~.....~~ drelã i hcyg
 drelã sã romajitima spõdkõhina mõina
 to ðb ðrdetec nie dãcht le w literatone,
 ale w dnydnõhõh czasach, ciej ze tak
 wiele "Remõsõhõh dresõu" stõrõ sã õstauic
 tãli kulturõhõh skõrbõu Herme na to
 dhõbã Heronikã Karthals i Dammokã Kuichõnsko,
 ~~.....~~ Tõmka Fõpke czã Jenõgõ Stadwascriegõ,
 a pnde usiãtãm nasõh sukõmõh, na pñõmõu
 Katamynã Bõtõuskõ, Handã ten Cedruskõ i
 Danutã Põch To guõsno tã lãche
 õstõhõjõ nõhõksõ datõnk ^{ispõdkõhina}
 mTadãh Kasrãbõu

W większości prac zachowana była spójność wypowiedzi zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami. Zdarzały się natomiast logiczne niekonsekwencje w obrębie poszczególnych części wypracowania lub poprzedzających akapitów.

We wszystkich pracach styl wypowiedzi był stosowny. Zdający konsekwentnie posługiwali się jednym, wybranym stylem, nie mieszały różnych stylów wypowiedzi, nie było też w pracach słownictwa charakterystycznego dla stylu potocznego.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza rozwiązań zadań w teście językowym potwierdza obserwacje z lat poprzednich, że sporo kłopotów sprawia zdającym dostrzeganie i nazywanie cech językowych tekstu oraz analiza budowy struktury tekstu, czyli należy doskonalić świadomy odbiór treści ukazujących się w różnych źródłach informacji.
2. Większość zdających potrafi określić/wybrać styl tekstu, ma jednak problem z nazwaniem jego cech.
3. Niską punktację otrzymują zdający za zadania dotyczące znajomości zasobów leksykalnych języków ojczystych, czyli za zadania polegające na dobieraniu synonimów, antonimów do słów należących do języka literackiego.
4. Części zdających sprawia trudność sformułowanie argumentu wobec podanej w zadaniu tezy, czyli skomponowanie krótkiej, pełnej pod względem treściowym, jednak zwartej informacji. Należy ćwiczyć umiejętności formułowania jednoznacznej, przejrzystej wypowiedzi bez skrótów myślowych, ale także bez dygresji.
5. Po analizie wyników zadań zawartych w testach ze znajomości lektur i kontekstów z białoruskiego, ukraińskiego oraz litewskiego można stwierdzić, że znajomość tematyki podstawowych lektur jest zadowalająca.
6. Podobnie jak w roku ubiegłym kłopot zdającym sprawiły zadania, w których należało powiązać cechy charakterystyczne dla danej epoki/konwencji z konkretnym utworem literackim, czyli należy doskonalić kontekstową interpretację utworów.
7. Zdający dobrze radzą sobie z rozpoznawaniem gatunków utworów, czy typu liryki, ale problem stanowi sformułowanie (na przykładzie załączonego fragmentu tekstu) cech gatunkowych lub określenie cech danego typu liryki. Poetyka gatunków warunkuje w utworach prozatorskich np. typ bohatera, narracji, przestrzeni. W toku nauki szkolnej można zatem ćwiczyć formułowanie cech gatunkowych, odnajdowanie cech właściwych dla danego typu liryki w konkretnych utworach literackich.
8. Analiza prac egzaminacyjnych na obu poziomach pod kątem poprawności języka, zasobu leksyki, sposobu ujęcia tematu również nasuwa kilka wniosków. Podobnie jak w latach poprzednich dla części maturzystów skomponowanie wypowiedzi pisemnej poprawnej pod względem językowym to trudne wyzwanie. W ocenie wypracowań najczęściej punktów tracą zdający właśnie w zakresie poprawności językowej i poprawności zapisu. Konieczne jest zatem pogłębianie znajomości zasobów leksykalnych poszczególnych języków mniejszości narodowych oraz języka kaszubskiego, ponieważ ograniczone kompetencje w tym zakresie skutkują brakiem możliwości skonstruowania pogłębionego toku argumentacyjnego i napisania wypracowania maturalnego na wysoką liczbę punktów.